

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกร

๑.๓ บริบทชุมชน

- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล

- ประวัติความเป็นมาของชุมชน

- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัด

อุตรดิตถ์

บทที่ ๑ บททั่วไป

๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

พระราชบัญญัตินี้บัญญัติขึ้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย กำหนดให้รัฐต้องดำเนินการคุ้มครองและรักษาประโยชน์ของเกษตรกรในการผลิต การแปรรูปและการตลาด ส่งเสริมให้เกษตรกรได้รับผลตอบแทนสูงสุด รวมทั้งส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรในรูปของสภาเกษตรกร เพื่อวางแผนเกษตรกรรมและรักษาผลประโยชน์ร่วมกันของเกษตรกร เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบเพื่อให้รัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกร เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง และมีกระบวนการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐด้านการปฏิบัติตามนโยบายเกษตรกรรม อันจะนำไปสู่การพัฒนาภาคเกษตรกรรมและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศอย่างยั่งยืนในอนาคต ดังนั้น เพื่อให้บรรลุตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญในการจัดตั้งสภาเกษตรกรแห่งชาติ เพื่อให้ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกรในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เกี่ยวกับเกษตรกรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม

กรอบแนวคิดการพัฒนาการเกษตร

จากการรวบรวมข้อมูลและการระดมความคิดเห็นเกษตรกรในการจัดทำแผนงานพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ระดับอำเภอ แล้วประมวลเป็นแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจังหวัด จากนั้นรวบรวมข้อเสนอจากคณะกรรมการประจำสภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้ข้อมูลปัญหาความต้องการและข้อเสนอแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาภาคการเกษตร ตามแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมฉบับแรก (พ.ศ.๒๕๕๙ – พ.ศ.๒๕๖๔) โดยมีกรอบแนวคิดมุ่งการพัฒนาตามข้อเสนอของเกษตรกร ดังนี้

๑) สร้างโอกาสให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงทรัพยากรในการประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินทำกิน การปรับปรุงฟื้นฟูคุณภาพดิน มีโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุนและเครื่องจักรอุปกรณ์ในการดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ซึ่งทรัพยากรดังกล่าวเป็นปัจจัยพื้นฐานสำคัญในการประกอบอาชีพการเกษตรให้ประสบผล

๒) พัฒนาศักยภาพของเกษตรกรและสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรวมทั้งการเชื่อมโยงเครือข่าย โดยพัฒนาความรู้เกษตรกรรายคน ให้ได้รับข้อมูลที่เพียงพอประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งเพิ่มศักยภาพในการจัดการฟาร์มให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ ยกระดับรายได้นอกจากนั้น สนับสนุนให้เกษตรกรรายย่อยรวมตัวในรูปกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร/สร้างความเข้มแข็งให้บริการธุรกิจแก่เกษตรกรสมาชิก ตลอดจนการเชื่อมโยงเครือข่ายจากกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรเป็นเครือข่ายระดับอำเภอและระดับจังหวัด เพื่อดำเนินธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมแปรรูป เกิดประโยชน์แก่สมาชิก ทั้งนี้ ต้องพัฒนาศักยภาพของผู้นำกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรด้านการจัดการธุรกิจ ร่วมดำเนินกิจกรรมกับกลุ่ม/องค์กร อย่างต่อเนื่องควบคู่กันไป โดยแบ่งการสร้าง ความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร เป็น ๒ ลักษณะ ได้แก่

๒.๑ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการใช้ข้อมูลร่วมวางแผนพัฒนาพื้นที่ โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมสำรวจข้อมูลฐานะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพเกษตรกรรมที่ทำอยู่เดิมในพื้นที่ เพื่อประมวลผลอย่างง่ายชี้แจงแก่ที่ประชุมเกษตรกร เพื่อทราบศักยภาพของกลุ่ม/องค์กร ก่อนร่วมกัน

ตัดสินใจกำหนดกิจกรรมการเกษตรที่ประสงค์ดำเนินการร่วมกัน โดยยึดแนวทางเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง เช่น มิติดิน มิติน้ำ มิติเกษตรกรรมและมิติการรวมกลุ่ม เป็นต้น

๒.๒ การสร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า

บนพื้นฐานหลักคิดว่าเกษตรกรที่ผลิตสินค้าเกษตรชนิดเดียวกัน จะเข้าใจปัญหาการผลิต การดูแลรักษา การแปรรูป และการตลาดสินค้าชนิดนั้นๆ ดีกว่าผู้อื่น เพื่อมารวมกลุ่มกันสามารถนึกกำลังในการคิดวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาการผลิตได้อย่างครบวงจร จึงเสนอแนวทางการรวมกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้า (สินค้าชนิดเดียวกัน) ภายในอำเภอ แล้วจึงเลือกผู้แทนกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรในอำเภอเดียวกัน ขึ้นเป็นคณะกรรมการกลุ่ม/องค์กรเกษตรกรรายชนิดสินค้านั้น ๆ ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับชาติ

๓) สร้างโอกาสด้านการตลาดผลผลิตของเกษตรกร โดยสนับสนุนการจัดตั้งตลาดกลางเกษตรกรประจำตำบลเชื่อมโยงตลาดกลางเกษตรกรในระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศ ตลอดจนสนับสนุนให้กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร มีศักยภาพส่งออกสินค้าเกษตรไปต่างประเทศ รวมทั้งจัดตั้งบริษัทการส่งออกสินค้าเกษตร และศูนย์กระจายสินค้าส่งออกไปต่างประเทศที่เป็นของเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร และบริหารโดยเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร ร่วมกับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อขยายช่องทางการตลาดของเกษตรกร ตลอดจนตั้งกองทุนประกัน ความเสี่ยงผลผลิตและราคาด้วย

๔) การมีส่วนร่วมของเกษตรกร การพัฒนาภาคการเกษตรที่ผ่านมา ภาครัฐมีหน้าที่หลักในการส่งเสริม แนะนำ วางแผน ดำเนินการ และติดตามผล ซึ่งบางโครงการไม่สอดคล้องกับความต้องการของเกษตรกรและศักยภาพพื้นที่ จึงเสนอแนวคิดให้เกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งรู้เข้าใจปัญหาและสภาพพื้นที่ดี เข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมต่างๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบและร่วมติดตามผล โดยให้เกษตรกรมีส่วนร่วมในการสำรวจข้อมูล เข้าถึงแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพเกษตร มีส่วนร่วมเสนอแนวทาง/โครงการพัฒนาแก้ไขปัญหา ซึ่งการให้เกษตรกรเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆ นี้ จะทำให้การพัฒนาและแก้ไขปัญหาตรงตามความต้องการของเกษตรกร

๕) การสร้างความร่วมมือของภาคีภาคส่วนต่างๆ สนับสนุนเกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่มีความต้องการพื้นฐานในการประกอบอาชีพการเกษตร ตั้งแต่ที่ดินทำกินปัจจัยการผลิต เงินทุน องค์ความรู้การผลิต การแปรรูปและการตลาด ในขณะที่เมื่อมีการรวมตัวเป็นกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ต้องดำเนินการบริหารจัดการองค์กรที่เข้มแข็งในการดำเนินธุรกิจ รวมซื้อ แปรรูป และรวมขายเพื่อให้บริการแก่เกษตรกรสมาชิก ซึ่งการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งการประกอบอาชีพของตัวเกษตรกรเอง ต้องการภาคีร่วมสนับสนุนหลายด้าน เช่น หน่วยงาน/องค์กร ที่สนับสนุนด้านองค์ความรู้เทคโนโลยีใหม่ๆ สนับสนุนด้านเงินทุน เครื่องจักรกลการเกษตร และการตลาด เป็นต้น

๖) การพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรและมุ่งสู่เกษตรอุตสาหกรรม การผลิตทางการเกษตรที่ผ่านมา เกษตรกรผลิตสินค้าเกษตรจำหน่ายในรูปวัตถุดิบทางการเกษตรเป็นหลัก ในขณะที่ปลายปี ๒๕๕๘ จะมีการรวมกลุ่มประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน สินค้าเกษตรบางชนิดไทยได้เปรียบด้านคุณภาพ มาตรฐานสินค้า แต่สินค้าเกษตรบางชนิดไม่สามารถแข่งขันได้ด้านต้นทุนการผลิต ผลผลิตต่อหน่วย และคุณภาพสินค้า ดังนั้นไทยควรปรับเปลี่ยนจากการผลิต เพื่อขายในรูปวัตถุดิบเป็นการแปรรูปเพิ่มมูลค่าในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรมที่เกษตรกรมีโอกาสเป็นเจ้าของกิจการ นอกจากนั้นควรมุ่งพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตร เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันให้ได้มาตรฐาน เช่น GAP ,Q ,GMP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น เนื่องจากปัจจุบันผู้บริโภคใส่ใจการบริโภคอาหารที่เป็นประโยชน์ต่อสุขภาพและอาหารปลอดภัยเพิ่มขึ้น

๗) การพัฒนาการเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การทำการผลิตที่ผ่านมามุ่งการผลิตสินค้าเกษตรเชิงเดี่ยว ดำเนินการผลิตเพื่อขายสร้างรายได้เป็นหลัก ก่อให้เกิดปัญหาการทำลายทรัพยากรการผลิต เช่น คุณภาพดินและคุณภาพน้ำเพื่อการเกษตรเสื่อมโทรม ใช้สารเคมีเกษตร เพื่อเพิ่มผลผลิตมากเกินไปจนเป็น ต้นทุนการผลิตสูง ขายได้ไม่คุ้มต้นทุน เกิดภาระหนี้สิน โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อย ควรมุ่งเน้นให้เกษตรกรตระหนัก เห็นความสำคัญของการทำการเกษตรในรูปแบบปรัชญาสมดุลของทรัพยากรการเกษตร มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ให้เกิดผลในทางปฏิบัติ เช่น รูปแบบเกษตรกรทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ไร่นาสวนผสม วนเกษตรและเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น

๘) การออกกฎหมาย ปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบเพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรได้อย่างยั่งยืน การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรให้เข้มแข็ง มีบางเรื่องดำเนินการด้วยการสนับสนุน ส่งเสริม ให้คำแนะนำ แต่หลายประเด็นต้องปรับโครงสร้างด้านกฎหมาย ด้วยการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ ที่มีอยู่เดิมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตลอดจนบางประเด็นต้องออกกฎหมายใหม่ให้เอื้อต่อเกษตรกร เช่น พ.ร.บ.การจัดสวัสดิการเกษตรกร, พ.ร.บ. สถาบันพัฒนาเกษตรกรกรมยั่งยืน พ.ร.บ. การส่งเสริมคุ้มครองและพัฒนาระบบเกษตรแบบพันธสัญญาที่เป็นธรรม พ.ร.บ. สิทธิชุมชนในการจัดการที่ดินและทรัพยากร และการจัดตั้งธนาคารที่ดิน เป็นต้น

๙) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรยากจน จากข้อมูลการเพาะปลูกปี ๒๕๕๔/๕๕ มีจำนวนครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด จำนวน ๕.๙๑ ล้านครัวเรือน ในจำนวนนี้มีครัวเรือนเกษตรกรที่ยากจน มีรายได้น้อย เกษตรกรส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล จึงควรได้รับการพัฒนา ยกระดับรายได้ สนับสนุนการประกอบอาชีพเกษตรตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สามารถ “อยู่รอด” พันความยากจน มีอาหารกิน “พอเพียง” โดยใช้หนี้หมด ชีวิตสบายขึ้น สุดท้าย “ยั่งยืน” มีเงินออม พัฒนาตัวเองด้วยลำแข้ง มีภูมิคุ้มกันคุกคามจากภายนอก

๑๐) การวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีทางการเกษตร งานวิจัยและพัฒนาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาขีดความสามารถด้านการแข่งขันของประเทศ จะเห็นว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว ตั้งงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาไว้ประมาณ ร้อยละ ๕-๗ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ แต่งบการวิจัยของประเทศไทย โดยเฉพาะด้านการเกษตรมีต่ำกว่าร้อยละ ๐.๕ ซึ่งถือว่าน้อยมาก ดังนั้น ภาครัฐสมควรให้ความสำคัญจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเพิ่มมากขึ้น โดยมุ่งการวิจัยและพัฒนาตามความต้องการในพื้นที่ ให้เกษตรกร/องค์กรเกษตรกร มีส่วนร่วมปฏิบัติเรียนรู้จากงานวิจัยควบคู่ไปด้วย นอกจากนั้นการบูรณาการหน่วยงานจัดตั้งสถาบันวิจัยด้านการเกษตรเป็นรายภาค เพื่อเน้นวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรเฉพาะเรื่องหรือแต่ละชนิดตามสภาพภูมิสังคม โดยวิจัยเป็นระบบครบวงจร ตั้งแต่เทคโนโลยีการผลิต การแปรรูป การตลาด อีกทั้งควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยผ่านสื่อ IT ไปยังหมู่บ้าน/ตำบล ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงได้ง่าย ตลอดจนควรมีการถ่ายทอดองค์ความรู้การใช้เครื่องมือสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการเกษตร ทันสมัยให้เกษตรกรนำไปใช้ได้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดทิศทางแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรกรม (พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) วิสัยทัศน์

“สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรมีความเข้มแข็งในอาชีพ”

พันธกิจ

๑. สร้างความเข้มแข็งของกลุ่ม/องค์กรเกษตรกร ในการดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจให้บริการตามความต้องการของสมาชิก รวมทั้งส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรเกษตรกรที่เข้มแข็ง
๒. ส่งเสริมให้เกษตรกรที่ยากจน/ยากจนยาก มีความสามารถด้านการจัดการฟาร์มโดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ส่งเสริมให้มีการจัดระบบน้ำเพื่อการเกษตรอย่างพอเพียง ปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างทั่วถึง ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ส่งเสริมการวิจัยและการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีการเกษตร ภูมิปัญญาตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต พัฒนาคุณภาพผลผลิต และสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. สร้างกลไกและผลักดันให้เกิดแหล่งตลาดสินค้าเกษตรในภูมิภาค เชื่อมโยงตลาดระดับจังหวัด อำเภอ โดยมุ่งสร้างศักยภาพด้านการจำหน่ายในประเทศและการส่งออก รวมทั้งเกษตรอุตสาหกรรม
๖. ปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบในการเพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกรโอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิในที่ดินทำกิน ได้รับข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้ด้านการเกษตรเพื่อประกอบการตัดสินใจ และเกษตรกรในระบบเกษตรพันธะสัญญาได้รับความเป็นธรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหานำปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บและประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อน โครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการ

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์การเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

วัตถุประสงค์และเป้าหมาย

วัตถุประสงค์

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกรสามารถพัฒนาดำเนินกิจกรรมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและดำเนินธุรกิจอเนกประสงค์ เช่น ธุรกิจสินเชื่อ รวมซื้อ แปรรูป รวมขาย และกิจกรรมแนะนำงานฟาร์ม ให้บริการตามความต้องการของสมาชิก
๒. เกษตรกรยากจนที่มีรายได้อยู่ได้เส้นความจน มีรายได้เพิ่มขึ้นเพียงพอแก่การเลี้ยงชีพ
๓. มีทรัพยากรการผลิตทางการเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพดินได้รับการปรับปรุงบำรุงเหมาะสมแก่การเกษตร ตลอดจนมีโอกาสเข้าถึงเครื่องจักร อุปกรณ์แปรรูป
๔. เกษตรกรผู้ผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญทางเศรษฐกิจ สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลผลิตและพัฒนาคุณภาพผลผลิต รวมทั้งมีการขยายปริมาณแปรรูป และเกษตรอุตสาหกรรมเพิ่มมูลค่า
๕. เพิ่มสิทธิให้เกษตรกรได้รับสวัสดิการเกษตรกร โอกาสเข้าถึงและคุ้มครองสิทธิที่ดินทำกิน รับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรประกอบการตัดสินใจ รวมทั้งการมีกองทุนรักษาเสถียรภาพราคาสินค้าเกษตร

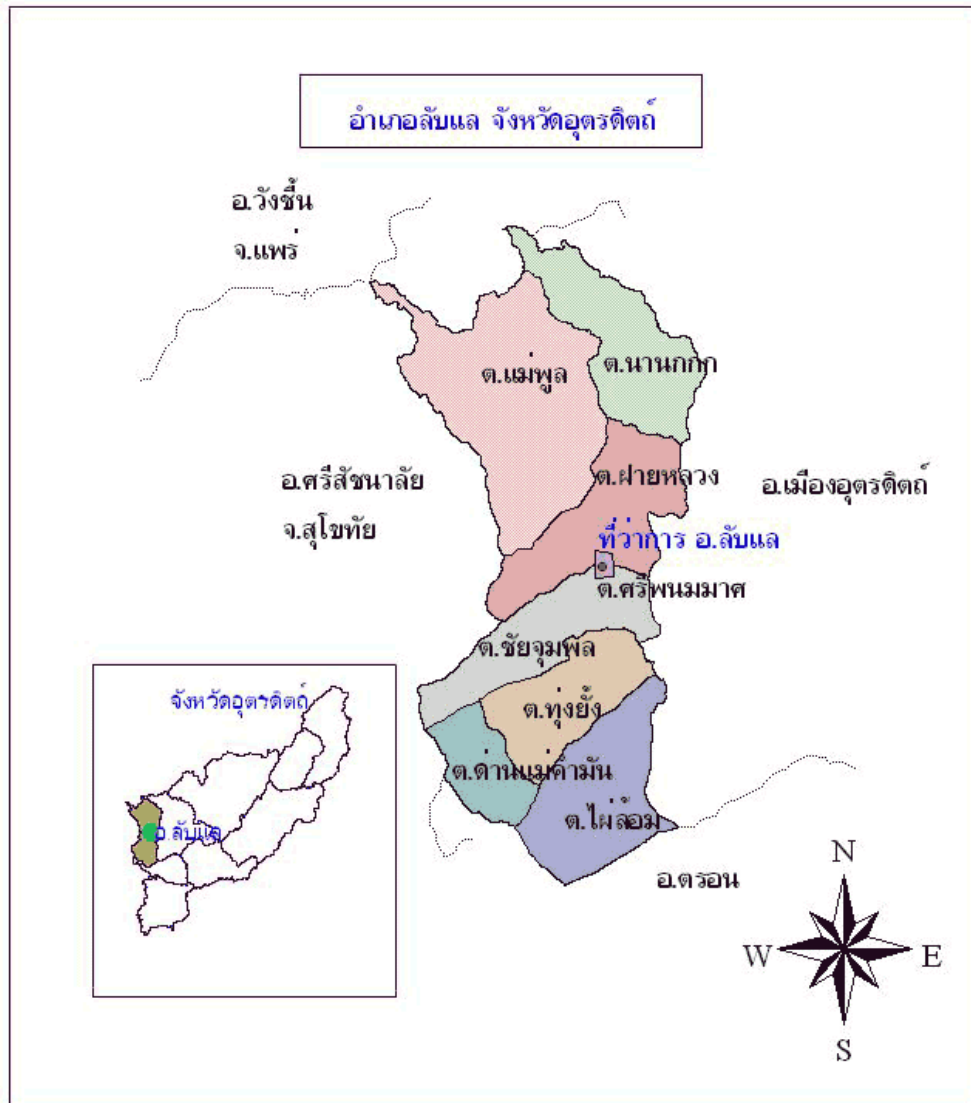
เป้าหมาย เมื่อสิ้นปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๑. กลุ่ม/องค์กรเกษตรกร สามารถเพิ่มกิจกรรม/ปริมาณธุรกิจให้บริการสมาชิกได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๐ ของปริมาณธุรกิจเดิม
๒. จำนวนเกษตรกรที่มีรายได้อยู่ได้เส้นความยากจนลดลงไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๖๐ และสัดส่วนช่องว่างระหว่างเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้ต่ำสุดเทียบกับเกษตรกรกลุ่มที่มีรายได้สูงสุดลดลง
๓. พื้นที่เกษตรที่รับน้ำจากชลประทานมีไม่ต่ำกว่า ๖๐ ล้านไร่ หรือเพิ่มขึ้นจากปัจจุบันร้อยละ ๒๐ เพิ่มเป็นร้อยละ ๔๐ นอกจากนั้นมีการเสริมแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรจากระบบน้ำใต้ดิน และสระน้ำในไร่นารวมทั้งพื้นที่ดินได้รับการปรับปรุงคุณภาพให้เหมาะสมทำการเกษตร
๔. ร้อยละ ๗๐ ของเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดความรู้เทคโนโลยีด้านการลดต้นทุนการผลิตเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพผลผลิต และการแปรรูปสร้างมูลค่าเพิ่มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้
๕. ร้อยละ ๖๐ ของเกษตรกรได้รับข้อมูลข่าวสารทางการเกษตรที่ถูกต้อง รวดเร็วครอบคลุมเพื่อประกอบการตัดสินใจ ตลอดจนมีโอกาสได้รับสวัสดิการเกษตรกร การเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่ดิน และได้รับผลตอบแทนจากการขายผลผลิตที่เป็นธรรม

๑.๓ บริบทชุมชน

ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร/สภาพทั่วไป ของตำบลฝายหลวง
อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

สภาพทั่วไป

ภาพ : แผนที่อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

๑. ประวัติความเป็นมาของตำบลฝายหลวง

ตำบลฝายหลวงแต่เดิมครอบคลุมพื้นที่รวมไปถึงตำบลน่านกกในปัจจุบัน ราษฎรในตำบลมีเชื้อสายมาจากอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ได้อพยพมาตั้งหลักแหล่งอยู่บ้านคอกควายในปัจจุบัน โดยนำของเจ้าฟ้าฮ่ามราชกุมาร โดยอาศัยเกวียนเป็นพาหนะ เมื่อมาถึงที่อยู่ปัจจุบัน มองเห็นสภาพอันอุดมสมบูรณ์ จึงตั้งหลักแหล่งอันอยู่ที่นี่ และเอาสัตว์พาหนะมาเลี้ยงร่วมกัน จึงเรียกว่า คอกควาย ต่อมาเป็นบ้านคอกควาย และต่อมาทางราชการได้มาสร้างฝายน้ำล้นขนาดใหญ่เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตร ชาวบ้านจึงเรียกฝายนี้ว่า “ฝายหลวง” จึงเป็นที่มาของ “ตำบลฝายหลวง”

๒. ข้อมูลทางกายภาพ

๒.๑ ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ตำบลฝายหลวง ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอลับแล ห่างจากอำเภอเมืองลับแล ๓ กิโลเมตร มีเนื้อที่ ๘๓ ตารางกิโลเมตร ๕๑,๘๗๕ ไร่ มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับเทศบาลตำบลหัวดง, ตำบลแม่พูล , ตำบลน่านกก
ทิศใต้	ติดต่อกับเทศบาลศรีพนมมาศ และ ตำบลชัยชุมพล
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลท่าเสา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

๒.๒ สภาพภูมิประเทศ

ตำบลฝายหลวงมีลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและภูเขาสูง สภาพดินในพื้นที่ราบเป็นดินดำและดินเหนียว ในส่วนของภูเขามีสภาพเป็นดินเหนียวและดินลูกรัง โดยมีภูเขาที่สำคัญคือ ดอยจุกหลวง ดอยฤาษี ม่อนหัวจั่ว ส่วนบริเวณตอนกลางของตำบลมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม โดยมีลำน้ำที่สำคัญคือ ห้วยปู่เจ้า ซึ่งมีต้นกำเนิดจากพื้นที่ภูเขาด้านทิศตะวันตก มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก นอกจากนี้ยังมีห้วยผึ้งและห้วยตู่บึง ที่มีต้นกำเนิดจากดอยจุกหลวง ไหลลงสู่พื้นที่ราบบริเวณตอนกลางของตำบลและพื้นที่ราบบริเวณด้านทิศตะวันออกของตำบล

สำหรับการใช้ประโยชน์ที่ดินในตำบลฝายหลวง พื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๐ เป็นพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ พื้นที่ด้านทิศเหนือ ทิศตะวันออกและทิศตะวันตกของตำบล ส่วนพื้นที่บริเวณตอนกลางและตอนใต้ของตำบล ซึ่งมีลักษณะเป็นพื้นที่ราบลุ่ม ใช้ประโยชน์เป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่เกษตรกรรมในลักษณะของนาข้าว

พื้นที่ตำบลฝายหลวง เป็นพื้นที่พืชไร่ผสม ๓,๐๔๑ ไร่ เพาะปลูกถั่วเหลือง/ไม่พุ่ม หรือทุ่งหญ้า สลับไม้พุ่ม ๒,๔๘๕ ไร่ ไม้ผลผสม ๓๖๐ ไร่ ไม้ผลผสม/ป่าเบญจพรรณ ๑๓,๒๕๐ ไร่ ไร่หมุนเวียนผสม ๒,๕๑๔ ไร่ ป่าผลัดใบเสื่อมโทรม ๕,๘๙๖ ไร่ ป่าเบญจพรรณ ๒,๙๔๘ ไร่ นาดำ(เขตชลประทาน) ๑๐,๕๘๓ ไร่ ตัวเมืองและย่านการค้า ๕๔๘ ไร่ หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ ๗๓๗ ไร่ หมู่บ้านบนพื้นที่ราบ/ไม้ผลผสม ๑,๓๔๖ ไร่ สถานที่ราชการและสถาบันต่างๆ ๒๐ ไร่ อ่างเก็บน้ำ ๕๔ ไร่ และบ่อน้ำในไร่นา ๑๖ ไร่

๒.๓ สภาพภูมิอากาศ

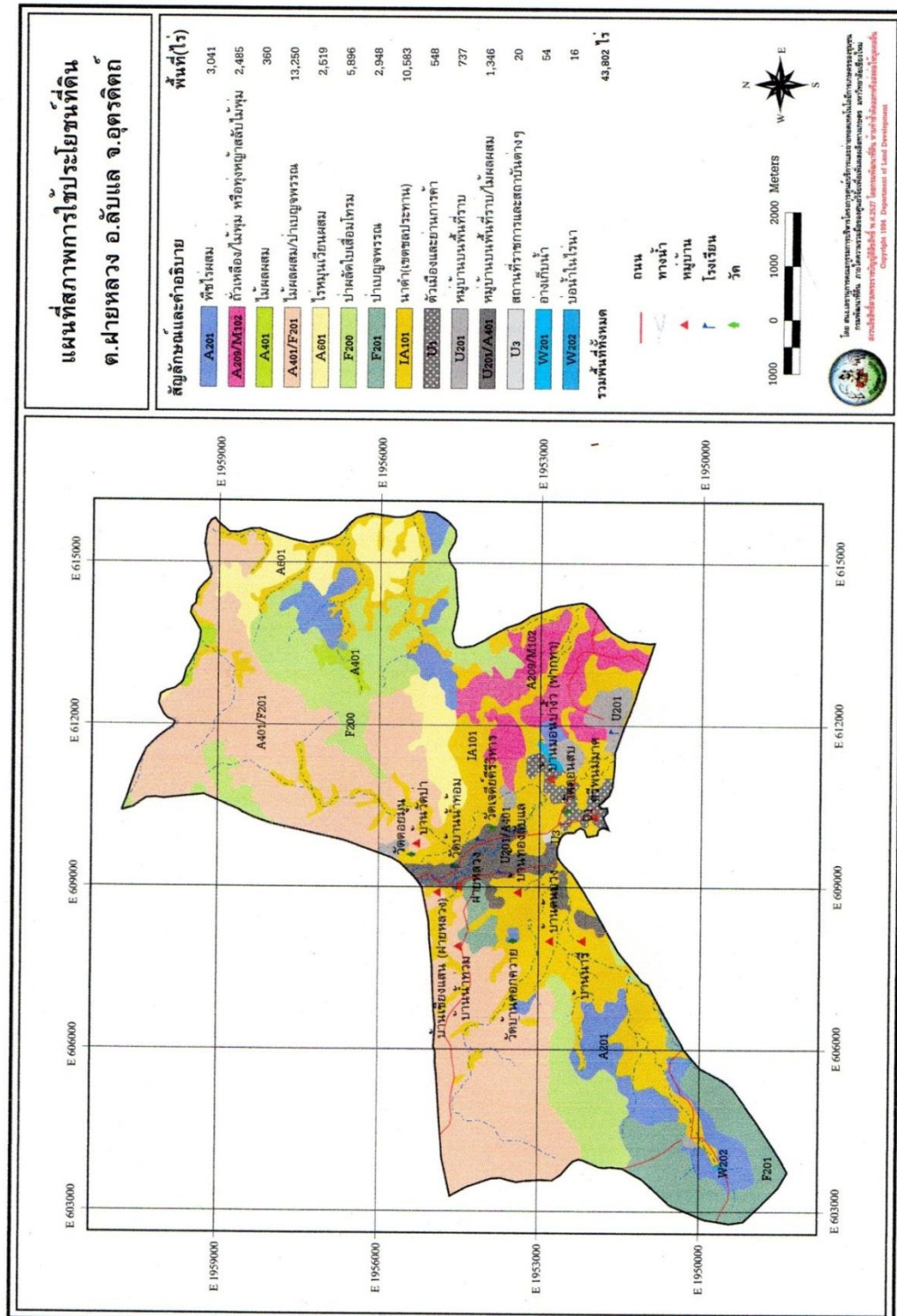
สภาพภูมิอากาศแบบมรสุม มี ๓ ฤดู คือ

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม ถึงเดือน มิถุนายน มีสภาพอากาศร้อนอบอ้าว อุณหภูมิโดยเฉลี่ยประมาณ ๔๐ องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน กรกฎาคม ถึงเดือน ตุลาคม มีฝนตกชุกหนาแน่น ปริมาณน้ำฝนโดยเฉลี่ยประมาณ ๑,๒๐๐ มิลลิเมตร

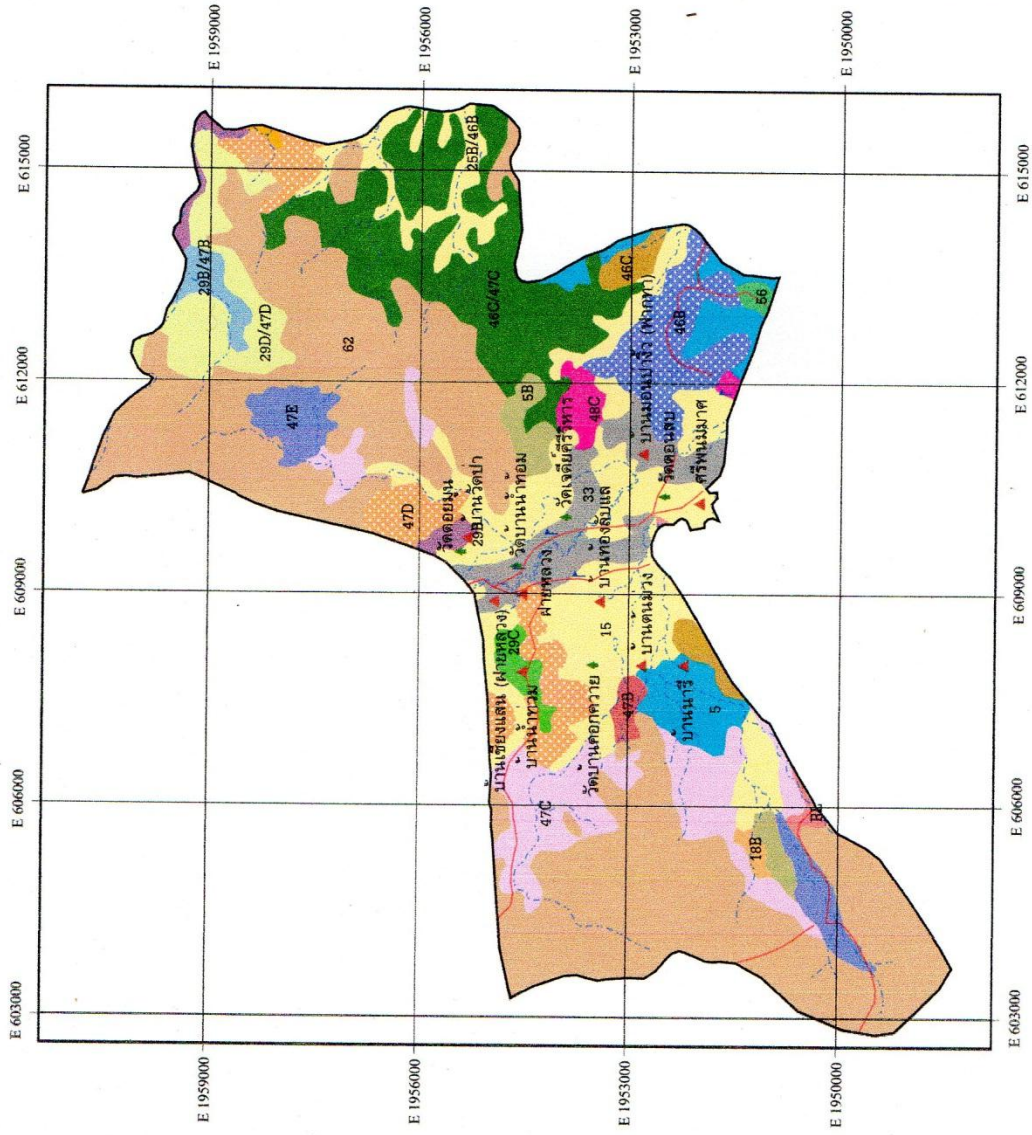
ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน ถึงเดือน กุมภาพันธ์ มีสภาพอากาศหนาว ถึง หนาวจัด อุณหภูมิโดยเฉลี่ยอยู่ระหว่าง ๑๖ องศาเซลเซียสและลดต่ำลงจนถึง ๖ องศาเซลเซียส

๒.๔ ลักษณะของดิน

แผนปฏิบัติการชุมชน
ต.ฝ่ายหลวง อ.ลับแล จ.อุตรดิตถ์

สัญลักษณ์และคำอธิบาย		พื้นที่(ไร่)	
5	กลุ่มชุดดินที่ 5	1,485	
5/15	กลุ่มชุดดินที่ 15	6,958	
15	กลุ่มชุดดินที่ 18B	117	
18B	กลุ่มชุดดินที่ 25B/46B	1	
25B/46B	กลุ่มชุดดินที่ 29B	347	
29B	กลุ่มชุดดินที่ 29B/47B	386	
29B/47B	กลุ่มชุดดินที่ 29C	321	
29C	กลุ่มชุดดินที่ 29D/47D	1,642	
29D/47D	กลุ่มชุดดินที่ 33	1,864	
33	กลุ่มชุดดินที่ 46B	1,896	
46B	กลุ่มชุดดินที่ 46C	501	
46C	กลุ่มชุดดินที่ 46C/47C	4,760	
46C/47C	กลุ่มชุดดินที่ 47B	203	
47B	กลุ่มชุดดินที่ 47C	3,082	
47C	กลุ่มชุดดินที่ 47D	2,009	
47D	กลุ่มชุดดินที่ 47E	1,147	
47E	กลุ่มชุดดินที่ 48C	406	
48C	กลุ่มชุดดินที่ 5/15	43	
5/15	กลุ่มชุดดินที่ 5B	112	
5B	กลุ่มชุดดินที่ 56	639	
56	กลุ่มชุดดินที่ 62	15,954	
62	กลุ่มชุดดินที่ RL	128	
RL	กลุ่มชุดดินที่ RL	43,802	
รวมพื้นที่ทั้งหมด			43,802

 โดย กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร โดยสำนักงานส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ
 กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กรุงเทพมหานคร
 สงวนลิขสิทธิ์ 1994 Department of Land Development

กลุ่มชุดดินที่ ๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินบนมีสีเทาแก่ น้ำตาล ปนเทา ดินล่างมีสีเทาอ่อนหรือสีเทา มีจุดประสีน้ำตาลแก่และน้ำตาลปนเหลือง ตลอดชั้นดินมักพบก้อนสารเคมี เหล็กและแมงกานีสปะปนอยู่ในพื้นที่ปลูกของไม้ผลแต่ละชนิดชั้นดินลึกดินกลุ่มดินนี้ เกิดจากพวกตะกอนลำน้ำ และเป็นดินลึก มีการระบายน้ำเร็ว พบในพื้นที่ราบเรียบตามลานตะพักลำน้ำค่อนข้างใหม่ และลานตะพักลำน้ำระดับต่ำ น้ำแข็งลึกน้อยกว่า ๓๐ ซม. นาน ๔-๕ เดือน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง pH ๕.๕-๖.๕ แต่ถ้าดินมีก้อนปูนปะปนในดินชั้นล่าง ดินชั้นนี้จะมีปฏิกิริยาเป็นด่างอ่อน pH ๗.๕-๘.๐ ได้แก่ ชุดดินหางดง และพาน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก และยาสูบในช่วงฤดูแล้ง ข้าวที่ปลูกโดยมากให้ผลผลิตค่อนข้างสูง

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ในฤดูฝนน้ำแช่ขังนาน ๔ - ๕ เดือน ดินมีการระบายน้ำเร็ว

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๕ มีความเหมาะสมที่จะใช้ทำนามากกว่าปลูกพืชไร่ ไม้ผล และพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินที่ ๕ ยังสามารถปลูกพืชไร่และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้งหรือหลังการเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว และปฏิบัติกันมากในภาคเหนือของประเทศไทย

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

ลักษณะโดยทั่วไป : หน่วยที่ดินนี้เป็นกลุ่มชุดดิน ที่มีเนื้อดินเป็นพวกดินร่วนเหนียวหรือดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ดินบนมีสีน้ำตาลปนเทา ดินล่างสีน้ำตาลหรือสีเทาปนชมพูพบจุดประสีเหลืองหรือสีน้ำตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ในดินชั้นล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีส กลุ่มชุดดินนี้เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ พบบริเวณพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบเป็นดินลึกมาก มีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำถึงปานกลาง ปฏิกิริยาดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง มีค่าความเป็นกรดเป็นด่างประมาณ ๖.๐-๗.๕ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณใกล้แหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่าง ๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีระบบชลประทานใช้ทำนาได้ ๒ ครั้ง ในรอบปี ตัวอย่างชุดดินที่อยู่ในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินแม่สาย ชุดดินน่าน ชุดดินหล่มสักชุดดิน แม่ทะ ชุดดินเนลียงลับ ชุดดินลับแล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน โดยทั่วไปไม่มี แม้บางแห่งดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำแต่พอปรับปรุงได้ไม่ยาก

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : เมื่อพิจารณาถึงสภาพพื้นที่ ลักษณะเนื้อดินและการระบายน้ำของดิน กลุ่มชุดดินที่ ๑๕ มีความเหมาะสมในการทำนามากกว่าการปลูกพืชไร่ ไม้ผลและพืชผัก ซึ่งเกษตรกรก็ได้ใช้ประโยชน์ในการทำนาอยู่แล้วในช่วงฤดูฝน อย่างไรก็ตามกลุ่มชุดดินนี้ยังสามารถปลูกพืชไร่ และพืชผักต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดีในช่วงฤดูแล้ง ถ้ามีน้ำชลประทานและเกษตรกรได้ปฏิบัติกันอยู่แล้วในบางพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรมีทางเลือก

กลุ่มชุดดินที่ ๒๙

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียว ดินมีสีน้ำตาลเหลือง หรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของดินหลายชนิด ที่มีเนื้อละเอียด พบบริเวณที่ตอนที่เป็นลูกคลื่นจนถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓-๒๕ % เป็นดินลึก มีการระบาย น้ำดี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ pH ประมาณ ๔.๕-๕.๕ ได้แก่ชุดดินบ้านจ้อง เชียงของ หนอง-มด แม่แตง ปากช่อง ห้างฉัตร เขาใหญ่ และ โชคชัย สูงเนิน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่และไม้ผลต่างๆ มีส่วนน้อยที่ยังคงสภาพป่าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีความพรุนสูง น้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก พืชจะขาดน้ำเมื่อฝนทิ้งช่วงนาน ดินมีการพังทลายในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินปานกลางเหมาะสำหรับปลูกพืชไร่หรือไม้ผลต่าง ๆ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๒๙ มีศักยภาพเหมาะสมในการปลูกพืชไร่และไม้ผลมากกว่าที่จะนำมาปลูกข้าวหรือทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลอนชัน ยากในการที่จะเก็บกักน้ำไว้ปลูกข้าว

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนเศษหินหรือปนกรวด ก้อนกรวดขนาดใหญ่เป็นหินกลมมน ถ้าเป็นดินปนเศษหินมักพบชั้นหินพื้นต้น กว้าง ๕๐ ซม. ดินเป็นสีน้ำตาล สีน้ำตาลปนแดง สีแดงปนเหลือง พบบริเวณพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๕ % เป็นดินตื้นมาก มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตรตลอดปี pH ๕.๐-๗.๐ ได้แก่ชุดดินท่ายาง แม่ริม นาเฉลียง พระยา น้ำขุ่น ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวเป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง ป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้โตเร็ว

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นมีก้อนกรวดมาก ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีการกักตรอนของดินได้จำกัดความลาดชันสูง สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นถึงเนินเขา

ความเหมาะสมสำหรับพืช : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๔๘ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ยืนต้น เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมากและมีก้อนหิน หรือเศษหินที่หน้าผิวดินไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่อยู่ แต่มีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์และปลูกไม้โตเร็วบางชนิด

กลุ่มชุดดินที่ ๓๕

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย สีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือเกิดจากการสลายตัวผุพังของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ดินที่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นจนถึงที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๓ - ๒๐ % และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑.๕๐ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ประมาณ ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ ชุดดินดอนไร่ โคราข สะตึก

วาริน ยโสธร และด่านซ้าย มาบบอน ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง ข้าวโพด ข้าวฟ่าง อ้อย ปอ งา และถั่ว บางแห่งใช้ปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้นบางชนิด

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย มีการอุ้มน้ำต่ำถึงปานกลาง น้ำใต้ดินลึก มีการกัดกร่อนของดินปานกลางถึงรุนแรง บริเวณที่ความลาดชันสูงเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๓๕ มีศักยภาพในการปลูกพืชไร่ ไม้ผล และไม้ยืนต้น ตลอดทั้งพัฒนาทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์มากกว่าที่จะนำมาใช้ทำนา หรือปลูกข้าวที่ต้องการน้ำขัง เนื่องจากเป็นที่ดอนสภาพพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชันเป็นส่วนใหญ่ ลักษณะเนื้อดินเป็นดินร่วนปนทรายถึงดินร่วนเหนียวปนทราย การระบายน้ำดี เนื้อดินมีความพรุนมาก เก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทราย ดินสีน้ำตาลอ่อน สีเหลืองหรือแดง บางแห่งอาจพบจุดประสีในดินชั้นล่าง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดพวกตะกอนลำน้ำหรือจากการสลายตัวของหินเนื้อหยาบ พบบริเวณพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ จนถึงพื้นที่ลาดเชิงเขา ส่วนใหญ่มีความลาดชันประมาณ ๒ - ๒๐ % และบางส่วนมีความลาดชันประมาณ ๒๐ - ๓๕ % เป็นดินลึก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๑ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕ - ๕.๕ ได้แก่ชุดดินสันป่าตอง เขาพลอง ชุดดินหุบกะพง และชุดดินยางตลาด ชุมพาง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ต่าง ๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ปอ ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าละเมาะ หรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : เนื้อดินเป็นทรายจัด น้ำซึมผ่านชั้นดินได้เร็วมาก ดินอุ้มน้ำต่ำ ระดับน้ำใต้ดินต่ำมาก ดินมีการกัดกร่อนในบริเวณที่มีความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๐ มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ และไม้ผล ค่อนข้างไม่เหมาะสมที่จะนำมาปลูกพืชผัก และไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการทำนา เนื่องจากเนื้อดินค่อนข้างเป็นทรายและสภาพพื้นที่ไม่อำนวย แต่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกไม้โตเร็วและปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ดี

กลุ่มชุดดินที่ ๔๖

ลักษณะโดยทั่วไป : ส่วนใหญ่เนื้อดินเป็นพวกดินเหนียวปนกรวดหรือปนลูกรัง ดินสีน้ำตาลหรือสีเหลืองหรือแดง พบบริเวณที่ดินมีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงลูกคลื่นลอนชัน มีความลาดชันประมาณ ๕-๒๐ % เป็นดินตื้นมาก มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๕ เมตรตลอดปี มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ pH ๔.๕-๗.๐ ได้แก่ชุดดินเชียงคาน ภูสะนา กบินทร์บุรี สุรินทร์ โป่งตอง ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น มันสำปะหลัง อ้อย และปอ บางแห่งเป็นทุ่งหญ้าธรรมชาติ และป่าละเมาะ หรือมีการปลูกป่าทดแทน

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินมีลูกรังตลอด และชั้นหินพื้นอยู่ตื้นมาก การซึมของน้ำปานกลางถึงค่อนข้างเร็ว ดินมีการอุ้มน้ำปานกลางถึงต่ำ มีการกัดกร่อนของดินที่มีความลาดชันสูงความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : โดยทั่วไปแล้วกลุ่มชุดดินที่ ๔๖ มีศักยภาพไม่ค่อยเหมาะสมและไม่เหมาะสมที่จะใช้ในการปลูกพืชไร่ พืชผัก และไม้ผล เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก เนื้อดินมีกรวดลูกรังปนไม่ต่ำกว่า ๓๕ เปอร์เซ็นต์โดยปริมาตร ไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการทำนา เนื่องจากสภาพพื้นที่สูงและดินเก็บกักน้ำไม่ค่อยอยู่ อย่างไรก็ตามมีศักยภาพพอที่จะใช้ปลูกหญ้าเลี้ยงสัตว์หรือพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ได้ ถ้าในกรณีที่จะใช้ปลูกพืชไร่ ควรเลือกพืชไร่ที่มีรากตื้นและหน้าดินควรจะหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม.

กลุ่มชุดดินที่ ๔๙

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ดินล่างเป็นดินเหนียวปนลูกรังหรือเศษ หินทราย ดินมีสีน้ำตาลหรือเหลือง ไตลงไปเป็นดินเหนียวสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีแดง และสีลาแลงอ่อนปะปนอยู่ด้วย เป็นจำนวนมาก อาจพบชั้นหินทรายหรือหินดินดานที่ผุพังสลายตัวในชั้นถัดไป พบบริเวณพื้นที่ดอน มีลักษณะเป็นลูกคลื่น มีความลาดชัน ๓ - ๒๐ % เป็นดินตื้นถึงตื้นมาก มีการระบายน้ำดีระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร มีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า PH ๕.๐ - ๖.๕ ส่วนใหญ่เป็นป่าเต็งรัง บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่และไม้โตเร็ว ทุ่งหญ้าธรรมชาติ ได้แก่ ชุดดินโพนพิสัย และสกล, บรบือ ปัจจุบันบริเวณดังกล่าวใช้ปลูกพืชไร่ ทุ่งหญ้าธรรมชาติที่รกร้างว่างเปล่า ป่าเต็งรัง หรือใช้ปลูกไม้โตเร็ว

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินตื้นปนลูกรังแน่นทึบ มีชั้นสีลาแลงและหินพื้นน้ำซึมผ่านชั้นดินได้ปานกลางถึงช้า การอุ้มน้ำของดินต่ำถึงปานกลาง ดินมีการกัดกร่อนมากที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : กลุ่มชุดดินที่ ๔๙ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงไม่เหมาะสมในการปลูกพืชโดยทั่วไป เนื่องจากเป็นดินตื้นถึงตื้นมาก ถ้าจะใช้ปลูกพืชไร่ต้องมีหน้าดินบนหนาไม่ต่ำกว่า ๑๕ ซม.และจะต้องเลือกพืชรากตื้นมากปลูก

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

ลักษณะโดยทั่วไป : เนื้อดินช่วง ๕๐ ซม.ตอนบนเป็นดินร่วน หรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่าง เป็นดินปนเศษหิน ดินสีน้ำตาลเหลืองหรือแดง เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ พบบนสภาพพื้นที่ลูกคลื่นลอนลาดถึงเนินเขา มีความลาดชันประมาณ ๖ - ๓๕ % เป็นดินลึกปานกลาง มีการระบายน้ำดี ระดับน้ำใต้ดินอยู่ลึกกว่า ๒ เมตร ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่า pH ๕.๐-๖.๐ ได้แก่ ชุดดินลาดหญ้า และโพนงาม, ภูสะนา ปัจจุบันดินนี้ส่วนใหญ่จะนำมาใช้ปลูกพืชไร่ เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วจะมีปัญหาเรื่องดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และอาจเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย ถ้าปลูกพืชในบริเวณที่มีความลาดชันมาก ๆ โดยได้มีการอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : ดินให้น้ำซึมผ่านค่อนข้างเร็วถึงปานกลาง มีการอุ้มน้ำต่ำระดับน้ำใต้ดินลึกมาก ดินมีการกัดกร่อนได้ง่าย ที่ความลาดชันสูง ความอุดมสมบูรณ์ของดินต่ำ

ความเหมาะสมสำหรับการปลูกพืช : โดยทั่วไปกลุ่มชุดดินที่ ๕๖ มีศักยภาพค่อนข้างไม่เหมาะสมถึงเหมาะสมในการปลูกพืชไร่ ขึ้นอยู่กับสภาพและความลาดเทของพื้นที่ ไม่ค่อยเหมาะสมในการปลูกพืชผักต่าง ๆ และไม้ผล

เนื่องจากขาดแคลนน้ำในการเพาะปลูก และในดินชั้นล่างจะพบชั้นเศษหินที่เป็นวัตถุดำกำเนิดดิน จึงไม่ค่อยเหมาะสมสำหรับไม้ผล

กลุ่มชุดดินที่ ๖๒

ลักษณะโดยทั่วไป : ดินนี้ประกอบด้วยพื้นที่ภูเขา ซึ่งมีความลาดชันมากกว่า ๓๕ % ดินที่พบในบริเวณดังกล่าวนี้มีทั้งดินลึกและดินตื้น ลักษณะของเนื้อดินและความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติแตกต่างกันไปแล้วแต่ชนิดของหินต้นกำเนิดในบริเวณนั้น มักมีเศษหิน ก้อนหิน หรือหินพื้นโผล่ กระจายกระจายทั่วไป ส่วนใหญ่ยังปกคลุมด้วยป่าไม้ประเภทต่าง ๆ เช่น ป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรัง หรือป่าดิบชื้น หลายแห่งมีการทำไร่เลื่อนลอย โดยปราศจากมาตรการในการอนุรักษ์ดินและน้ำ ซึ่งเป็นผลทำให้เกิดการชะล้างพังทลายของดิน จนบางแห่งเหลือแต่หินพื้นโผล่ ได้แก่ชุดดินที่ลาดชันเชิงซ้อน (Sc) กลุ่มชุดดินนี้ไม่ควรนำมาใช้ประโยชน์ทางการเกษตร เนื่องจากมีปัญหาหลายประการที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศน์ควรสงวนไว้เป็นป่าตามธรรมชาติ เพื่อรักษาแหล่งต้นน้ำลำธาร

ปัญหาในการใช้ประโยชน์ที่ดิน : พื้นที่ภูเขาลาดชันมากกว่า ๓๕ % มีการกัดกร่อนของดินได้ง่าย

ความเหมาะสมของดินสำหรับการปลูกพืช : ดินกลุ่มที่ ๖๒ มีศักยภาพไม่เหมาะสมที่จะนำมาใช้ในการเพาะปลูกพืช เนื่องจากเป็นดินตื้น มีหินโผล่ที่ผิวดินเป็นส่วนใหญ่ และพื้นที่เป็นภูเขาสูงชัน มีความลาดเทเฉลี่ยเกิน ๓๕ % ยากต่อการชะล้างพังทลายของดิน จึงเหมาะสมที่จะรักษาไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้ธรรมชาติเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและเป็นพื้นที่ต้นน้ำลำธาร

ลักษณะธรณีวิทยาในตำบลฝายหลวง เป็นหินยุคเพอร์เมียน ประกอบด้วย หินทราย สลับด้วย หินดินดาน แทรกด้วยพนักหินแอนดีไซต์ หินกรวดมนสลับกัน และหินฟิลไลต์ หินทราย หินทรายแป้ง หินดินดาน หินเชิร์ต หินกรวดมนและหินปูนซึ่งเป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ ที่เหลือจะเป็นตะกอนหินยุคใหม่ ได้แก่ ตะกอนดิน และเศษหินเชิงเขา และตะกอนน้ำพัดพา ประกอบด้วยทรายปนดินเหนียว และดินเหนียวปนทราย มีลูกรังและกรวด

๒.๕ ลักษณะของแหล่งน้ำ

แหล่งน้ำในตำบลฝายหลวง มีดังนี้

- อ่างลำนํ้า ลำห้วย จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ ห้วยพลู ห้วยปู่เจ้า ห้วยห้วย ห้วยตาด ห้วยตาดน้อย และห้วยไม้ซาง
- บึง คลองและอื่นๆ จำนวน ๑๓ แห่ง ได้แก่ คลองแม่พร่อง คลองหม้อ คลองจั่ว คลองเอียน คลองปู่พุด คลองแม่ชะ คลองบ่อต้นเสา คลองทุ่งต้นตาล คลองฝายหัวดอย ลำเหมืองออกทุ่งป่ายาง คลองหนองผักบุ้ง คลองน้อย และลำเหมืองหนองแม่อินทร์
- สระกักเก็บน้ำ จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ สระน้ำสาธารณะร้องผักบุ้งหมู่ที่ ๙ สระน้ำสาธารณะหมู่ที่ ๘ สระน้ำวัดม่อนน้อย และสระน้ำชาต้นม่วง
- ฝาย จำนวน ๑๐ แห่ง ได้แก่ ฝายหลวง ฝายป่าชี้ ฝายต้นโฮ ฝายหัวดอย ฝายน้อย ฝายข้าวสูง ฝายนาโป่ง ฝายหัวทุ่ง ฝายนาใหม่ และฝายห้วยปู่เจ้า
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๓๗๓ แห่ง
- บ่อโยก จำนวน ๑๑ แห่ง

๓. ด้านการเมือง / การปกครอง

๓.๑ เขตการปกครอง

ตำบลฝายหลวง มีพื้นที่ในเขตการปกครอง จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

- หมู่ที่ ๑ บ้านเชียงแสน
- หมู่ที่ ๒ บ้านน้ำท่วม
- หมู่ที่ ๓ บ้านนารี
- หมู่ที่ ๔ บ้านม่อนป่าจั่ว
- หมู่ที่ ๕ บ้านทุ่งเอี้ยง
- หมู่ที่ ๖ บ้านต้นม่วง
- หมู่ที่ ๗ บ้านท้องลับแล
- หมู่ที่ ๘ บ้านท่อมแล้ง
- หมู่ที่ ๙ บ้านวัดป่า
- หมู่ที่ ๑๐ บ้านท้องลับแลพัฒนา
- หมู่ที่ ๑๑ บ้านทุ่งพัฒนา
- หมู่ที่ ๑๒ บ้านต้นม่วงใต้
- หมู่ที่ ๑๓ บ้านปากทางเหนือ

๓.๒ จำนวนประชากรใน ตำบลฝายหลวง

จำนวนหลังคาเรือน :	๑,๙๑๔ หลังคาเรือน
จำนวนประชากร :	๗,๕๘๐ คน
จำนวนผู้สูงอายุ :	๑,๓๓๔ คน
จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง ๖ ปี :	๑๗๖ คน
จำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง :	๑๔๕ คน
จำนวนสตรีตั้งครรภ์ :	๒๒ คน
จำนวนผู้สูงอายุ ที่ช่วยตนเองไม่ได้ :	๑๔ คน
จำนวนสตรีอายุ ๓๕ ปี ขึ้นไป :	๑,๕๗๖ คน
จำนวนผู้พิการ :	๗๑ คน

๓.๓ อาชีพ

- อาชีพเกษตรกรรม ร้อยละ ๘๐
- อาชีพค้าขาย ร้อยละ ๑๐
- อาชีพเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ ๕
- อาชีพอื่น ๆ ร้อยละ ๕

๓.๔ การคมนาคม

- ทางหลวงแผ่นดิน จำนวน ๑ สาย ต่อเขตเทศบาลลับแลควบคุม
- เขื่อนน้ำตก หมายเลข ๑๐๔๓ ความยาว ๓.๔๑๗ กิโลเมตร ผ่านตำบลฝายหลวงหมู่ที่ ๑,๒,๕,๖,๙

๔. สภาพทางสังคม

๔.๑ การศึกษา

โรงเรียนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลฝายหลวง มีสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต ๑ จำนวน ๕ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนหนองนาเกลือวิทยา โรงเรียนวัดเจดีย์ศรีวิหาร โรงเรียนวัดใหม่ โรงเรียนวัดดอนสัก และโรงเรียนบ้านท้องลัมแลสถานศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ โรงเรียนลัปลพิทยาคม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลฝายหลวง ๔ แห่งศูนย์ฯ บ้านม่อนนางแหลม ศูนย์ฯ วัดเจดีย์ศรีวิหาร ศูนย์ฯ บ้านเชียงแสน และศูนย์ฯ บ้านนารี

ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนระดับประถมศึกษา ข้อมูล ณ วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๙

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	จำนวนครู		รวม
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
โรงเรียนหนองนาเกลือวิทยา	๖	๒	๘	๕	๕	๑๐
โรงเรียนวัดเจดีย์ศรีวิหาร	๕	๖	๑๑	๒	๔	๖
โรงเรียนวัดใหม่	๒๗	๒๕	๕๒	๔	๖	๑๐
โรงเรียนวัดดอนสัก	๔๐	๒๔	๖๔	๔	๕	๙
โรงเรียนบ้านท้องลัมแล	๔	๑	๕	๔	๓	๗

ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา ข้อมูล ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	จำนวนครู		รวม
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
โรงเรียนลัปลพิทยาคม	๒๕๓	๒๗๑	๕๒๔	๑๘	๑๘	๓๖

ตารางแสดงจำนวนศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูล ณ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน		รวม	จำนวนครู		รวม
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง	
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านม่อนนางแหลม	๙	๖	๑๕	-	๑	๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านวัดเจดีย์ศรีวิหาร	๑๑	๑๐	๒๑	-	๑	๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเชียงแสน	๔	๖	๑๐	-	๑	๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านนารี	๘	๘	๑๖	-	๑	๑

๔.๒ สาธารณสุข

สถานพยาบาลในเขตพื้นที่ตำบลฝายหลวง มีจำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ รพ.สต.ฝายหลวง และ รพ.สต.บ้านท้องลัมแล บุคลากรทางการแพทย์ รพ.สต.บ้านท้องลัมแลมีบุคลากรทั้งหมด ๔ คน ชาย ๑ คน หญิง ๓ คน และรพ.สต.ฝายหลวง มีบุคลากรทั้งหมด ๔ คน ชาย ๑ คน หญิง ๓ คน สาเหตุและประเภทการเจ็บป่วยที่

เข้ารับการรักษาศูนย์บริการสาธารณสุขในตำบลฝายหลวง คือ โรคปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ โรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ โรคระบบไหลเวียนโลหิต โรคระบบย่อยอาหารรวมโรคในช่องปาก โรคระบบไร้ท่อ, โภชนาการ และเมตาโบลิซึม

๔.๓ อาชญากรรม

ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

- ศูนย์บริการประชาชนตำบลฝายหลวง จำนวน ๑ แห่ง มีเจ้าหน้าที่ประจำ ๔ นาย
- อปพร. จำนวน ๒ รุ่น จำนวน ๒๑๖ คน
- กลุ่มพลังมวลชนตำบลฝายหลวงเป็นพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ๑ รุ่น ๙๑ คน

๔.๔ ยาเสพติด

กลุ่มพลังมวลชนตำบลฝายหลวงเป็นพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติด ๑ รุ่น ๙๑ คน

๔.๕ การสังคมสงเคราะห์

- จัดหาที่ดินปลูกบ้านช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสซ่อมแซมบ้านเรือนที่ประสบเหตุวาตภัย
- ส่งต่อผู้ประสบอุบัติเหตุโรงพยาบาล
- จ่ายเบี้ยยังชีพคนชรา ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส และผู้ป่วยเอดส์

๕. ระบบบริการพื้นฐาน

๕.๑ การคมนาคมขนส่ง

- ทางหลวงแผ่นดิน จำนวน ๑ สายต่อเขตเทศบาลลับแลควบคุม-เขาน้ำตก หมายเลข ๑๐๔๓ ความยาว ๓.๔๑๗ กิโลเมตร ผ่านตำบลฝายหลวงหมู่ที่ ๑,๒,๕,๖ และ๙
- ถนนที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ

ลำดับ	ชื่อสายทาง	ความยาว	วันที่ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๑	อต.๒๐๐๖ บ้านต้นม่วง-บ้านแม่พูล	๓.๕๖๕	๘ ส.ค. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
๒	อต.๒๐๓๔ บ้านน้ำท่วม-บ้านฝายหลวง	๓.๑๖๙	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
๓	อต.๓๐๐๓ บ้านนารี	๑.๘๐๐	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
๔	อต.๓๐๐๙ บ้านนาโป่ง-บ้านท้องลับแล	๑.๐๐๐	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
ลำดับ	ชื่อสายทาง	ความยาว	วันที่ถ่ายโอน	หมายเหตุ
๕	อต.๓๑๑๒ ทางเข้าม่อนจำศีล	๐.๒๐๒	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
๖	อต.๓๑๕๑ บ้านหนองนาเกลือ	๑.๗๓๗	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท
๗	อต.๔๑๙๕ บ้านนารี-บ้านห้วยปู่เจ้า	๑.๑๐๐	๑๓ ก.พ. ๒๕๔๖	ทางหลวงชนบท

๘	อต.๓๐๖๒ บ้านฝายหลวง-บ้านห้วยมูล	๕.๒๑๖	๑๓ ก.พ. ๒๕๕๖	ทางหลวงชนบท
๙	ถนน คสม. สายนาเหล็ก-วัดม่อนใหญ่	๐.๕๓๐	๑๓ พ.ค. ๒๕๕๑	สนง.จ.อุตรดิตถ์
๑๐	ถนน คสม. สายخابอน-ห้วยตูปข้าว	๑.๐๐๐	๑๓ พ.ค. ๒๕๕๑	สนง.จ.อุตรดิตถ์
๑๑	ถนน คสม. สายวัดม่อนใหญ่-ม่อนป่าหนาด	๐.๕๐๐	๑๓ พ.ค. ๒๕๕๑	สนง.จ.อุตรดิตถ์

- ถนนคอนกรีต จำนวน ๑๘.๑๒๖ กิโลเมตร

- ถนนลาดยาง จำนวน ๑๙.๒๘๙ กิโลเมตร

- ถนนลูกรัง จำนวน ๑๕.๖๔๒ กิโลเมตร

- สะพาน จำนวน ๘ แห่ง

- รางระบายน้ำ จำนวน ๓ กิโลเมตร

สภาพถนนภายในหมู่บ้านส่วนใหญ่เป็นถนนคอนกรีต และลูกรัง การสัญจรไป-มา ของประชาชนยังไม่สะดวกเท่าที่ควร

๕.๒ การไฟฟ้า

การให้บริการด้านไฟฟ้าในเขตตำบลฝายหลวงดำเนินการโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดอุตรดิตถ์โดยให้บริการกระแสไฟฟ้าแก่ประชาชน จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน ๓,๘๙๙ ครัวเรือน และมีครัวเรือนที่การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคบริการกระแสไฟฟ้าไม่ครอบคลุม จำนวน ๙๗ ครัวเรือน

ไฟฟ้าพลังงานแสงอาทิตย์ จำนวน ๑๘ ครัวเรือน

๕.๓ การประปา

การให้บริการด้านการประปาในเขตตำบลฝายหลวง ดำเนินการโดยคณะกรรมการประปาหมู่บ้าน มีทั้งหมด ๑๖ แห่ง บริหารจัดการประปาหมู่บ้านโดยองค์การบริหารส่วนตำบลฝายหลวง จำนวน ๔ แห่ง ได้แก่ หมู่ที่ ๓ (บ้านนารี,ชัยพัฒนา) หมู่ที่ ๔ (บ้านม่อนนางแหลม,บ้านม่อนป่าจั่ว) หมู่ที่ ๑๑ (บ้านทุ่งพัฒนา) และหมู่ที่ ๑๓ (บ้านปากทางเหนือ)

๕.๔ โทรศัพท์

- ตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวน ๒๐ แห่ง

- เสาขยายสัญญาณโทรศัพท์เครือข่าย ดีแทค, จี เอส เอ็ม, ทรูมูฟ อย่างละ ๑ แห่ง

๕.๕ ไปรษณีย์หรือการสื่อสารหรือการขนส่ง และวัสดุ ครุภัณฑ์

๖. ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

๖.๑ ประเพณีและงานประจำปี

- แห่น้ำขึ้นโฮง จังหวัดอุตรดิตถ์

การเกิดวัฒนธรรมประเพณีที่ถือปฏิบัติสืบต่อกันมาของผู้คนในสังคมนั้นๆ เกิดจากวิถีชีวิตและความเชื่อของผู้คนในสังคมที่เป็นผู้หล่อหลอมให้คนในสังคมได้ตระหนักถึงวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ที่สืบต่อกันมาจากรุ่นสู่รุ่น เช่นเดียวกันชาวเมืองลับแลในตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ก็มีประเพณีแห่น้ำ

ขึ้นโฮง (โฮง หรือ โรง) ซึ่งจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี โดยเป็นการรวมกลุ่มของชาวบ้านในตำบลฝายหลวงและชุมชนใกล้เคียงในอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อทำพิธีสงฆ์น้ำเจ้าฟ้าอำมกุมาร ซึ่งเป็นวีรบุรุษทางวัฒนธรรมของชาวลับแลในอดีต

ความเป็นมาของประเพณีแห่น้ำขึ้นโฮงมีความสัมพันธ์กับประวัติศาสตร์ท้องถิ่นซึ่งเล่าสืบต่อกันมาว่าบรรพบุรุษของชาวเมืองลับแลเคลื่อนย้ายมาจากเมืองเชียงแสนในรัชสมัยพระเจ้าพรหมกุมาร กษัตริย์ครองนครชัยปราการ หลักฐานที่ยึดเป็นที่ยืนยันได้คือ หมู่บ้านเชียงแสน หมู่ที่ ๑ ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยการนำของเจ้าฟ้าอำมกุมารผู้เป็นโอรสของพระเจ้าเรืองอิราข พระเจ้าเรืองอิราขได้ยกพลช้างม้าไพร่พล นำเจ้าฟ้าอำมกุมารออกจากเมืองเชียงแสนมายังเมืองลับแล และได้เกิดสงครามกับขอมเพื่อแย่งดินแดน เจ้าฟ้าอำมกุมารจึงได้ยกทัพไปปราบขอมและมีชัยชนะ จึงทำให้ชาวเมืองลับแลอยู่อย่างร่มเย็นเป็นสุข จนกระทั่งพระองค์สิ้นพระชนม์ ชาวเมืองจึงได้ฝังพระศพของพระองค์ไว้ที่ม่อนอารักษ์ และสร้างหอหรือโฮงเพื่อเป็นที่สถิตของดวงวิญญาณและใช้ในการทำพิธีบวงสรวงบูชาอยู่ที่เชิงม่อนอารักษ์

ด้วยคุณงามความดีของเจ้าฟ้าอำมกุมารที่มีต่อชาวลับแลตามประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เล่าสืบต่อกันมาให้ประชาชนได้ระลึกถึงคุณงามความดีของปฐมกษัตริย์แห่งเมืองลับแล จึงได้มีการสร้างอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารที่เชิงม่อนอารักษ์ หมู่ที่ ๗ บ้านท้องลับแล ตำบลฝายหลวง จังหวัดอุตรดิตถ์ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๖ และได้มีการจัดงานประเพณีแห่น้ำขึ้นโฮงขึ้นเพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ในอดีตการแห่น้ำขึ้นโฮงจะมีการนำน้ำจากบ่อน้ำที่บ้านเรือนของตนมาร่วมกันทำพิธีสงฆ์น้ำในช่วงเช้าของวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๖ ต่อมาทางราชการก็เข้ามีส่วนร่วมในการจัดการประเพณีทำให้มีการจัดขบวนแห่น้ำขึ้นโฮงอย่างยิ่งใหญ่ โดยเริ่มต้นขบวนจากที่ว่าการอำเภอลับแลมายังอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมาร แต่ภายหลังเห็นว่าเป็นการแห่ที่ใช้เวลานานและระยะทางค่อนข้างไกล จึงย้ายสถานที่เริ่มขบวนแห่มาอยู่ที่หน้าวัดดอนสักซึ่งอยู่ห่างจากอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารประมาณ ๒ กิโลเมตร

การจัดงานประเพณีแห่น้ำขึ้นโฮงในปัจจุบันจะมีองค์การบริหารส่วนตำบลฝายหลวงเป็นหน่วยงานหลักในการจัดงาน ซึ่งจะจัดขึ้นในช่วงวันขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี ที่เป็นช่วงเวลาของการเข้าสู่ฤดูฝนของชาวลับแล ซึ่งจะมีการจัดขบวนแห่เป็น ๓ ส่วนหลักๆ ด้วยกัน ในส่วนแรกจะเป็นขบวนชุดที่จะมีการประดับตุ๊กตุงในขบวน ขบวนส่วนที่สองจะเป็นขบวนคานหาบ ซึ่งจะมีน้ำที่จะใช้ในการสงฆ์อนุสาวรีย์และของเซ่นไหว้ที่จะนำไปถวายเจ้าฟ้าอำมกุมาร และขบวนส่วนที่ ๓ จะเป็นขบวนวัฒนธรรมพื้นบ้านที่แสดงถึงวิถีชีวิตชาวบ้านตำบลฝายหลวง ผู้เข้าร่วมในขบวนก็จะมีการแต่งกายชุดผ้าทอพื้นเมืองสะพายย่ามเล็กๆที่เป็นเอกลักษณ์ของชาวลับแล

หลังจากที่ตั้งขบวนที่ถนนหน้าวัดดอนสักเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ชาวบ้านจะพากันเดินแห่ไปยังอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารที่ลานอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมาร พอไปถึงที่ลานอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารก็จะมีคนนำเครื่องไหว้หรือเครื่องบวงสรวงไปวางรวมกันบนแท่นบวงสรวง น้ำที่หาบมาร่วมขบวนซึ่งเป็นน้ำจากชุมชนต่างๆ ก็จะ

ถูกนำมาเทรวมกันในตุ่มเพื่อใช้สรงน้ำอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมาร ส่วนตุ้งหรือธงต่างๆ ก็จะถูกนำมาปักไว้รอบๆ ลานอนุสาวรีย์

เมื่อเครื่องไหว้ถูกวางเป็นที่เรียบร้อยแล้ว พราหมณ์ในพิธีก็จะทำพิธีบวงสรวงดวงวิญญาณเจ้าฟ้าอำมกุมาร หลังจากทำพิธีบวงสรวงเสร็จต่อมาก็จะเป็นขั้นตอนเปิดงาน โดยการกล่าวรายงานจากผู้จัดงาน และมีประธานในพิธีเป็นผู้รับคำกล่าวรายงานและกล่าวเปิดงาน ซึ่งส่วนใหญ่ประธานในพิธีก็จะเป็นข้าราชการผู้ใหญ่ระดับจังหวัด หรือนักการเมืองระดับจังหวัด เมื่อกล่าวเปิดงานเสร็จแล้วประธานในพิธีก็จะลั่นฆ้องชัย และขึ้นไปผูกผ้าแพรเจ็ดสี พร้อมถวายพวงมาลัยและน่าน้ำอบน้ำหอมขึ้นถวายสักการะดวงวิญญาณเจ้าฟ้าอำมกุมารซึ่งเชื่อว่าสถิตในอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมาร

หลังจากที่ประธานและแขกผู้มีเกียรติถวายสักการะและสรงน้ำอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารเสร็จเรียบร้อยแล้ว ก็จะเป็นการแสดงถวายสักการะเจ้าฟ้าอำมกุมาร โดยเริ่มจากการแสดงฟ้อนรำและปี่ซอพื้นเมืองจากหน่วยงานและผู้ศรัทธาต่างๆ ที่ขาดไม่ได้เลยก็คือการแสดงชกมวย เนื่องจากชาวบ้านเชื่อว่าเจ้าฟ้าอำมกุมารท่านโปรดการชกมวยเป็นอย่างมาก หากมีการบนบานศาลกล่าวก็มักจะแก้บนด้วยการชกมวยถวาย

ในระหว่างบนลานอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารมีการแสดงต่างๆ นั้น ที่โงะเลียงหรือหอเลียงเจ้าฟ้าอำมกุมารซึ่งอยู่ตรงข้ามอนุสาวรีย์ก็จะมีการทำพิธีเช่นไหว้เจ้าฟ้าอำมกุมารแบบชาวบ้าน โดยจะมีผู้นำในการประกอบพิธีทำการบวงสรวงบูชาและมีร่างทรงเจ้าฟ้าอำมกุมารเพื่อทำการประทับทรง ชาวบ้านก็จะถวายเครื่องเช่นไหว้ ซึ่งเป็นเนื้อดิบ เหล้า อาหารที่ปรุงจากควายหรือหมูซึ่งทำการฆ่าเพื่อการเช่นไหว้เป็นการเฉพาะ มีการเล่นปี่ซอ และฟ้อนรำแบบพื้นเมืองถวายอยู่ในหอ จากนั้นร่างทรงเจ้าฟ้าอำมกุมารก็จะทานเครื่องเช่นและให้พรแก่ผู้ที่มาร่วมงาน

เมื่อเสร็จสิ้นพิธีการแล้ว จากนั้นชาวบ้านที่มาร่วมงานก็จะแบ่งปันเครื่องเช่นไหว้เพื่อนำไปเป็นศิริมงคลแก่ตนเอง และทำการถวายน้ำสรงอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารไปเรื่อยๆ ตลอดทั้งวัน ในบางปีภาคกลางคืนก็จะมี การชกมวยถวายด้วย รอบๆ ลานอนุสาวรีย์และตามสองข้างทางในบริเวณนั้นก็จะมีร้านค้าของพ่อค้าแม่ค้านำสินค้าพื้นเมืองและสินค้าต่างๆ จำหน่ายเป็นจำนวนมากอีกด้วย

นอกจากนี้ หลังเสร็จพิธีถวายน้ำสรงอนุสาวรีย์เจ้าฟ้าอำมกุมารแล้วชาวบ้านก็จะนำน้ำไปสรงน้ำตามศาลเจ้าปู่ที่อยู่ตามชุมชนของตนเองด้วย ซึ่งถือเป็นการแสดงความเคารพนับถือต่อผีบรรพบุรุษในหมู่บ้านของตนเอง ควบคู่ไปกับการนับถือเจ้าฟ้าอำมกุมาร

ประเพณีแห่น้ำขึ้นโงะเกิดจากตำนานประวัติศาสตร์ท้องถิ่นที่เล่าต่อกันมา และขั้นตอนพิธีการแห่น้ำขึ้นโงะก็สื่อถึงความผูกพันและความเชื่อของชาวลับแลที่เชื่อว่าเจ้าฟ้าอำมกุมารเป็นปฐมกษัตริย์องค์แรกที่เป็นผู้ปกครองเมืองลับแล ทำให้ชาวเมืองลับแลต่างพากันเคารพนับถือสักการะในฐานะกษัตริย์ผู้ปกครองเมืองลับแลให้อยู่ร่มเย็นเป็นสุข และได้สำนึกระลึกถึงความดีของเจ้าฟ้าอำมกุมารที่ทรงปกครองให้ชาวเมืองลับแลให้อยู่ดีมีสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล พืชผลทางการเกษตรมีความอุดมสมบูรณ์ดี ก็ถือเป็นประเพณีที่แสดงให้เห็นถึงความ

เชื้อของชุมชนที่มีต่อเจ้าฟ้าฮ่ามกุมารซึ่งเป็นวีรบุรุษทางวัฒนธรรมของชุมชน ตลอดทั้งศักยภาพของชุมชน วิถีชีวิต ภูมิปัญญาในรูปแบบของเชิงวัตถุ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแต่งกายแบบพื้นเมืองของผู้ที่มาร่วมงานอย่างเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของท้องถิ่น ตลอดจนเป็นประเพณีที่สร้างความภาคภูมิใจ ความรัก ความสามัคคีที่เกิดขึ้นภายในชุมชน อันจะนำมาซึ่งการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งเพื่อความมั่นคงยั่งยืนทางสังคมวัฒนธรรมต่อไป

๖.๒ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผ้าพิมพ์ดอกต้นลาย ไผ่กวาด ผ้าหม่นวม - ทินอน,เครื่องประดับ

๗. ทรัพยากรธรรมชาติ

๗.๑ น้ำ

อ่างเก็บน้ำ ๕๔ ไร่

บ่อน้ำในไร่นา ๑๖ ไร่

ลำน้ำที่สำคัญ คือ ห้วยปู่เจ้า ซึ่งมีต้นกำเนิดจากพื้นที่ภูเขาด้านทิศตะวันตก มีทิศทางการไหลจากทิศตะวันตกไปทิศตะวันออก นอกจากนี้ยังมีห้วยผึ้งและห้วยตูบจั่ว ที่มีต้นกำเนิดจากดอยจุกหลวง

๗.๒ ป่าไม้

ตำบลฝายหลวงมีพื้นที่ป่าไม้ประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ โดยส่วนใหญ่จะเป็นป่าผลัดใบเสื่อมโทรม ๕,๘๘๖ ไร่ ป่าเบญจพรรณ ๒,๙๔๘ ไร่

๗.๓ ภูเขา

ดอยจุกหลวง ดอยถาชี ม่อนหัวงัว

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา

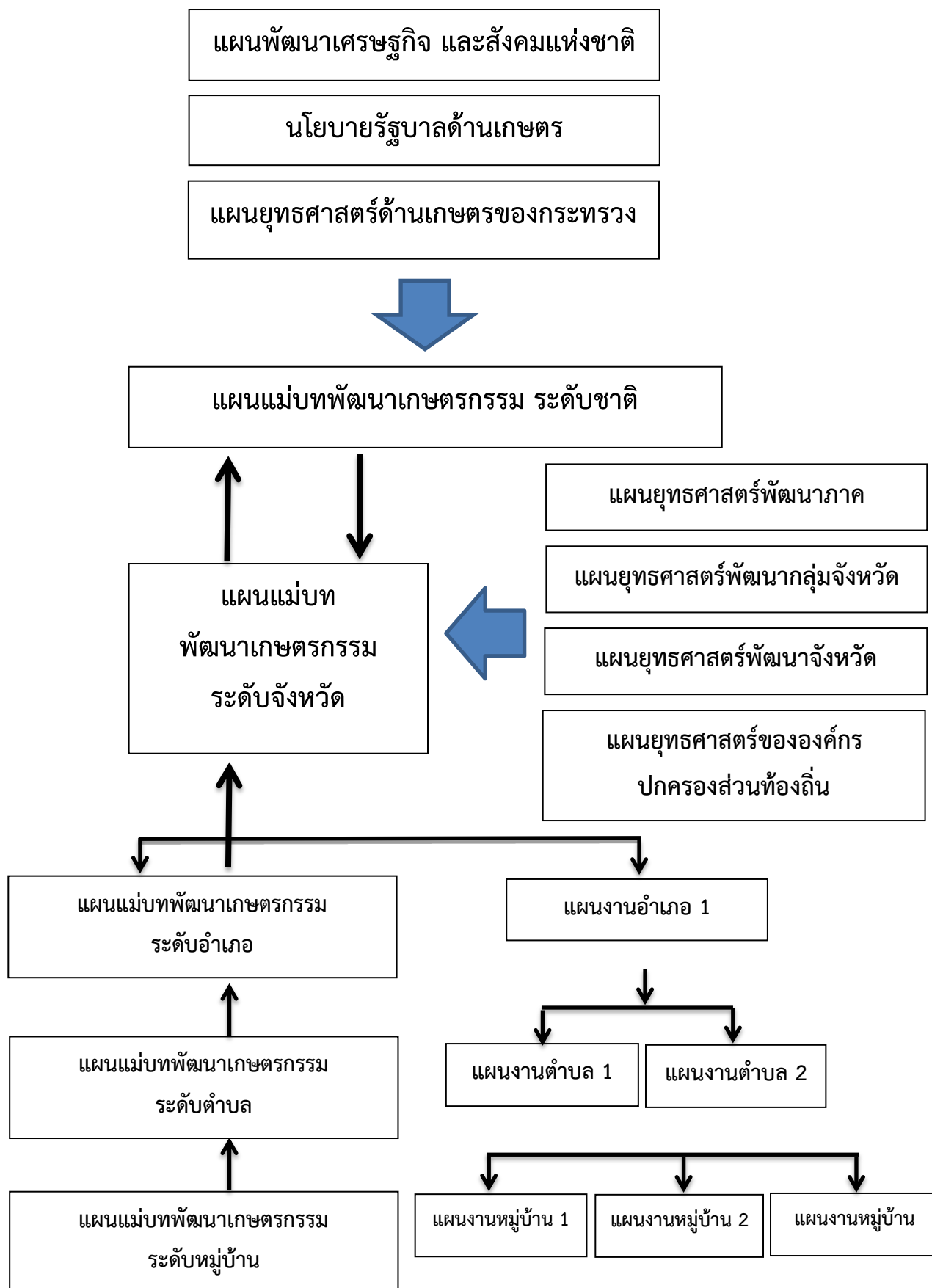
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

๒.๓ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา

๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ

๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)

- การวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (SWOT Analysis) จังหวัดอุดรดิตถ์

จุดแข็ง (Strengths)

๑. มีเขื่อนสิริกิติ์เป็นอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และเป็นแหล่งผลิตกระแสไฟฟ้าสำคัญของประเทศโดยมีแม่น้ำน่านเป็นแม่น้ำสายหลักของจังหวัด
๒. เป็นแหล่งปลูกผลไม้และมีผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลายตลอดปี
๓. มีจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ที่เป็นประตูเชื่อมการค้ากับประเทศเพื่อนบ้าน
๔. มีพื้นที่ป่าไม้ที่อุดมสมบูรณ์มีคุณค่าทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม
๕. มีสถานีรถไฟและมีศูนย์ซ่อมบำรุงเครื่องจักรกลรถไฟที่ใหญ่ที่สุดในภาคเหนือ
๖. มีแหล่งแร่เหล็กน้ำพี้ที่มีคุณค่าทางวัฒนธรรมและเศรษฐกิจ

จุดอ่อน (Weaknesses)

๑. ระบบชลประทานยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ทางการเกษตร
๒. เกษตรกรใช้สารเคมีมากทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. ขาดตลาดกลางพืชผลทางการเกษตรที่ครบวงจร
๔. โครงสร้างพื้นฐานระบบสาธารณสุขปศุสัตว์การโดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบน้ำประปายังไม่ครอบคลุมไม่ทั่วถึง และชำรุดทรุดโทรม
๕. การท่องเที่ยวยังไม่ได้รับการพัฒนาอย่างครบวงจรและเชื่อมโยงกับจังหวัดใกล้เคียง
๖. การลงทุนในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตรยังมีน้อย
๗. มีบางพื้นที่ที่เป็นพื้นที่เสี่ยงภัย และอาจเกิดอุทกภัยและดินโคลนถล่ม

โอกาส (Opportunities)

๑. นโยบายรัฐบาลสนับสนุนให้จังหวัดมีงบประมาณแก้ไขปัญหาได้มากขึ้น
๒. นโยบายในการส่งเสริมการค้าชายแดน และการเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมอาเซียน
๓. การพัฒนาเส้นทางเศรษฐกิจเชื่อมโยงตะวันออก-ตะวันตก (East-West Economic Corridor) (แม่สอด-ภูคู้) และระเบียงเศรษฐกิจจากเชียงใหม่-ภูคู้ (บ้านโคก) -เวียงจันทน์
๔. เป็นจุดเชื่อมภาคเหนือตอนบนกับภาคเหนือตอนล่างและภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ใกล้และสะดวกมาก
๕. การพัฒนารถไฟทางคู่ของรัฐบาลผ่านจังหวัดอุดรดิตถ์
๖. รัฐบาลมีนโยบาย Zoning พื้นที่การเกษตร ทำให้เกิดความชัดเจนในการพัฒนาเศรษฐกิจ

ภัยคุกคาม (Threats)

๑. การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ทำให้เกิดภัยธรรมชาติที่ไม่สามารถควบคุมหรือคาดการณ์ได้แน่นอน
๒. ปัจจัยการผลิตมีราคาสูงขึ้นทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้นและความสามารถในการแข่งขันลดลง
๓. ระบบการใช้ชีวิตแบบบริโภคนิยมการรับข้อมูลผ่านสื่อต่างๆมีผลต่อค่านิยมและพฤติกรรมทางโดยเฉพาะเยาวชน

๔. การแข่งขันด้านการท่องเที่ยวระดับประเทศ และระดับภูมิภาคมีเพิ่มมากขึ้นทำให้นักท่องเที่ยวมีทางเลือกมากมาย

๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม(SWOT Analysis) ของตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

จุดแข็ง (Strength)

๑. เป็นแหล่งปลูกผลไม้ที่สำคัญ เช่น ทุเรียน ลองกอง ลางสาด ซึ่งถือเป็นพืชเศรษฐกิจสำคัญของจังหวัดอุตรดิตถ์ เป็นที่นิยมบริโภคของประชาชนและเป็นที่ต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ
๒. สามารถเชื่อมโยงการจำหน่ายผลไม้ไปสู่การท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวได้
๓. มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่หลากหลาย ๔. สภาพแวดล้อมทั่วไปของตำบลมีความเขียวขจีร่มรื่นน่าอยู่ มีอากาศเย็นสบาย
๕. มีถนนสายหลักที่เชื่อมโยงกับตัวจังหวัด โดยมีระยะทางเพียง ๑๖ กิโลเมตร และมีรถโดยสารประจำทางให้บริการ
๖. มีเอกลักษณ์ทางประเพณีและวัฒนธรรม
๗. มีความเป็นเอกลักษณ์ทางสำเนียงภาษา (ภาษาลับแล)
๘. ประชาชนมีฐานะความเป็นอยู่ที่ดีและได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ดี
๙. มีโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง ซึ่งสามารถให้บริการด้านสุขภาพอย่างทั่วถึง
๑๐. การคมนาคมเข้าหมู่บ้านมีความสะดวก

จุดอ่อน (Weakness)

๑. พื้นที่ปลูกผลไม้สวนอยู่บนพื้นที่สูง ทำให้ประสบปัญหาความยากลำบากในการเก็บผลผลิตและการขนส่งออกสู่ตลาด
๒. เส้นทางคมนาคมขนส่งผลผลิตส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าไม้ถาวร จึงไม่สามารถเข้าไปดำเนินการก่อสร้างถนนตามแบบมาตรฐานได้ เกิดอุบัติเหตุบ่อยครั้ง
๓. พื้นที่เกษตรกรรมส่วนใหญ่อยู่ในเขตป่าไม้ถาวร จึงไม่มีเอกสารสิทธิ์
๔. ยังไม่สามารถพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวของท้องถิ่นให้เกิดความยั่งยืนได้
๕. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรยังมีไม่เพียงพอในช่วงฤดูแล้ง
๖. ขาดการรวมกลุ่มที่เข้มแข็งเพื่อควบคุมราคาผลผลิตให้เป็นไปตามความต้องการของชุมชน เมื่อผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันจำนวนมากจึงทำให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง
๗. ขาดการควบคุมคุณภาพของผลไม้ เช่น ปัญหาการตัดทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด
๘. ประชาชนขาดความสนใจในการเข้าร่วมทำกิจกรรมสาธารณะต่างๆ เช่น การจัดประชาคม
๙. ขาดแคลนแรงงานภาคการเกษตร ทำให้ต้นทุนด้านการผลิตสูงขึ้น อัตราค่าจ้างแรงงานในพื้นที่มีราคาแพง
๑๐. ได้รับการจัดสรรงบประมาณน้อย ไม่สอดคล้องกับขนาดของพื้นที่ ทำให้การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานยังไม่ทั่วถึง

โอกาส (Opportunity)

๑. นโยบายของทางรัฐบาล ในการเป็นการค้าเสรี
๒. นโยบายของรัฐบาลในการสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบเศรษฐกิจฐานราก
๓. มีแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ที่หลากหลาย หากได้รับการพัฒนาจะสามารถสร้างรายได้ให้กับประชาชนเพิ่มมากขึ้น
๔. นโยบายของรัฐบาล/จังหวัด ที่สนับสนุนส่งเสริมด้านการเกษตร การท่องเที่ยว
๕. นโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความยากจน

ภัยคุกคาม (Threat)

๑. ภัยธรรมชาติที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นทุกปี เช่น น้ำท่วม โคลนถล่ม วาตภัย ภัยแล้ง
๒. ค่าครองชีพมีการปรับตัวสูงขึ้น อันเนื่องมาจากปัญหาราคาน้ำมัน , ค่าแรงขั้นต่ำ

วิสัยทัศน์

“พัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน มุ่งเน้นอาชีพเกษตรกรรมยั่งยืน”

แนวทางการพัฒนา

๑. พัฒนาโครงสร้างด้านการเกษตรกรรม
๒. พัฒนาสิทธิเกษตรกรด้านที่ดินทำกินและคุณภาพชีวิต
๓. พัฒนาแหล่งเงินทุนในการประกอบอาชีพ
๔. พัฒนากลุ่มเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

ความต้องการของเกษตรกร

- ต้องการแรงงานเพื่อการเกษตร
- มีตลาดรองรับผลผลิตทางการเกษตร
- ต้องการให้ราคาปัจจัยการผลิตมีราคาต่ำ
- ส่งเสริมการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์อย่างครบวงจร

ความต้องการของชุมชน

- มีฐานะดี
- ไม่มีหนี้สิน
- มีความรักใคร่สามัคคี เอื้ออาทร ลดการเห็นแก่ตัว

ความต้องการของชุมชนที่เกิดขึ้นในอนาคต

- จัดตั้งกลุ่มตามความถนัดของอาชีพ
- มีอำนาจต่อรองในการจำหน่ายผลผลิต
- รวมกันจำหน่ายผลผลิต
- รวมกันซื้อปัจจัยการผลิต
- ปรับคุณภาพผลผลิต มีการคัดเกรด
- ลดพ่อค้าคนกลางในการจัดซื้อปัจจัยและจำหน่ายผลผลิต

สภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี

กำหนดแนวทางการพัฒนาการเกษตร ตาม พ.ร.บ.สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ หมวด ๕ มาตรา ๔๑ ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสีย รวมทั้งเชื่อมโยงกับแผนแม่บทระดับจังหวัดต้องมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การรวมกลุ่ม (การพัฒนาศักยภาพ การส่งเสริม และการสนับสนุนการรวมกลุ่มของเกษตรกร องค์กรเกษตรกร กลุ่มเกษตรกร และยุวเกษตรกร ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง)

๒) ดินทำกิน (การส่งเสริม การพัฒนาการคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรมและการแก้ไขปัญหาดินและที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกรให้มีกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของตนเองอย่างทั่วถึง)

๓) ด้านราคาผลผลิต (การสร้างความเป็นธรรมด้านราคาผลผลิตทางเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงการส่งเสริมให้สินค้าเกษตรได้รับผลตอบแทนสูงสุด)

๔) ด้านชลประทาน (การพัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม)

๕) ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (การอนุรักษ์ พื้นฟูและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพเพื่อการเกษตร)

๖) ด้านการศึกษาวิจัย (การค้นคว้า วิจัยและพัฒนาภูมิปัญญา พันธุ์กรรมพืชและสัตว์ท้องถิ่น นวัตกรรมเทคโนโลยีที่เหมาะสม และการถ่ายทอดองค์ความรู้ที่ได้จากการค้นคว้า วิจัย และพัฒนาเพื่อประโยชน์ทางเกษตรกรรม และเกษตรอุตสาหกรรม)

๗) ด้านแหล่งเงินทุน(การเสนอแนะแนวทางในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน และการแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร)

๘) ด้านสิทธิเกษตรกร (การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และการเพิ่มประสิทธิภาพและบทบาทของเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับการทำกินและการเข้าถึงแหล่งทรัพยากรที่จำเป็นต่อการประกอบการเกษตร)

๙) ด้านเครือข่ายองค์กรเกษตรกร(การสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยงและพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดและการบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน)

๑๐) ด้านการถ่ายทอดความรู้ (การสนับสนุน ส่งเสริมให้การศึกษา อบรม ถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยีด้านเกษตรกรรม และการจัดการแก่เกษตรกร และยุวเกษตรกร)

๑๑) ด้านการบริหารจัดการกองทุนอย่างครบวงจร (การปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรที่มีอยู่ให้สามารถรองรับการช่วยเหลือเกษตรกรอย่างครบวงจรและลดการซ้ำซ้อน รวมถึงการจัดตั้งกองทุนเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล : ปัญหาหลัก ๕ เรื่องของตำบลฝ่ายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๑	ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร การไม่ได้รับความเป็นธรรม	- ไม่มี -		
๒.	ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - หนี้สินในระบบ - หนี้สินนอกระบบ	- เกษตรกรกู้ยืมเพื่อยังชีพ/การศึกษาบุตร - เกิดจากการยืม - แหล่งเงินกู้ ธ.ก.ส. สหกรณ์ กองทุนหมู่บ้าน (เงิน ล้าน) ธนาคารต่างๆ - เกิดภัยพิบัติ ภัยแล้ง ไม่สามารถทำการเกษตรได้ ผลผลิตทางการเกษตรไม่ดี ทำให้รายได้ลดน้อยลง จึงไม่สามารถชำระหนี้สิน ดอกเบี้ยไม่ได้	- กู้ให้น้อยลง - สถาบันการเงินปล่อยเงินกู้แบบปลอดดอกเบี้ย/ลด ดอกเบี้ยร้อยละ ๓ - โครงการพักชำระหนี้ ๓ ปี - โครงการพักชำระดอกเบี้ย/หยุดชำระ - โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือให้ส่งแต่เงินต้น ระยะเวลา ๓ ครั้ง - การสร้างงานให้ชุมชน จ้างแรงงานคนในชุมชน เพิ่มขึ้น - ส่งเสริมอาชีพใหม่ รัฐสนับสนุน	๑) ให้รัฐมนตรีนโยบายช่วยเหลือเกษตรกรหรือ สร้างรายได้เพิ่มให้เกษตรกร
๓.	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ซ่อมแซมแหล่งน้ำเดิม - พัฒนาให้ดีกว่าเดิม - ก่อสร้างใหม่	- พื้นที่ตำบลปากท่ามีแหล่งน้ำธรรมชาติ ๖ แห่ง แหล่งน้ำที่จัดสร้างขึ้น รวม ๖๓ แห่ง เป็นพื้นที่ที่มี ศักยภาพและหมู่ที่ ๘ ได้รับงบประมาณจัดสรรชุด เจาะบ่อบาดาลพร้อมระบบประปาดำเนินการเสร็จ เรียบร้อยแล้ว - ขุดลอกบริเวณสถานีสูบน้ำ ม.๑ ตื่นเงิน ไม่ สามารถสูบน้ำได้ - แหล่งน้ำธรรมชาติตื่นเงิน ตะกอนดิน	- สนับสนุนงบประมาณดำเนินการขุดลอก	๑) รัฐจัดสรรงบประมาณดำเนินการ

ที่	ประเด็นปัญหา	สภาพปัญหา	การแก้ไขปัญหา	แนวทางการพัฒนา
๔.	ปัญหาที่ดินทำกิน	- ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ในพื้นที่ ม.๘ ทั้งหมดบ้าน ,ม.๕ บางส่วน เนื่องจากเป็นพื้นที่ป่าไม้ - การใช้สารเคมี ทำให้สภาพดินเสื่อมโทรม	- รวบรวมข้อมูลประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วยเหลือให้เกษตรกรมีที่ดินทำกิน - การตรวจวัดค่าสภาพดิน/คุณภาพดิน - สนับสนุนสารปรับปรุงสภาพ/บำรุงดิน และให้ความรู้ การดูแลรักษาสภาพดิน - หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านที่ดินบูรณาการ ดำเนินการ	๑) รัฐกำหนดนโยบายที่ชัดเจนเรื่องที่ดิน และจัดสรรที่ดินทำกิน
๕.	ปัญหาราคาสินค้าเกษตร - ชนิดพืช : ข้าว/ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์	- ราคาไม่แน่นอน ราคาตกต่ำ ราคาไม่เป็นธรรม - ต้นทุนการผลิตสูง ปุ๋ย ยารักษาโรคมีราคาแพง ค่าแรงงานสูง - พ่อค้ากดราคารับซื้อผลผลิต - เกษตรกรต้องการกำหนดราคาจำหน่ายได้เอง ตามคุณภาพที่ดี	- จัดหาพันธุ์พืชราคาถูกมีคุณภาพ - กำหนดราคาขายเพิ่มขึ้น - ส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต/ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์	๑) ให้ภาครัฐออกนโยบายมาควบคุมดูแล ผู้ประกอบการ ไม่ให้ใช้กลอุบาย ในการเอาเปรียบเกษตรกร ๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการลดต้นทุนการผลิต จัดหาพันธุ์พืชที่มีคุณภาพ ราคาถูก ผลผลิตต่อไร่สูงขึ้น ๓) ส่งเสริมให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น

บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฝายหลวง (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)
สู่การปฏิบัติ

- ๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔
- ๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑
(๕ จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)
- ๓.๓ แนวทางดำเนินการโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและ
การพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของตำบล
ฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุดรดิตถ์

บทที่ ๓

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฝายหลวง (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔)สู่การปฏิบัติ

๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

วิสัยทัศน์ “ สภาเกษตรกรแห่งชาติ เป็นสถาบันแกนหลักประสานพัฒนาภาคเกษตรกรรม มุ่งให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรมมีความเข้มแข็งในอาชีพ ”

ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

๑) สร้างระบบการแก้ไขปัญหาของเกษตรกรให้รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์

๑.๑ พัฒนาระบบการรับรู้ข้อเท็จจริงของปัญหามาวิเคราะห์จัดทำข้อมูลเชิงนโยบายและเสนอหน่วยงานรวมทั้งติดตามผลการช่วยเหลือ

๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพพนักงานสมาชิกเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาให้แก่เกษตรกรโดยรวดเร็ว

๑.๓ การใช้เทคโนโลยีเครื่องมือ อุปกรณ์ในการสำรวจจัดเก็บ และประมวลผลข้อมูลเพื่อแก้ไขปัญหา

๒) พัฒนาขีดความสามารถการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับสภาพภูมิสังคม

กลยุทธ์

๒.๑ พัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสภาพปัญหาในพื้นที่การวิเคราะห์ศักยภาพเพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมด้านการเกษตร

๒.๒ พัฒนาบุคลากรพนักงานสมาชิกสภาเกษตรกรและคณะผู้ปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรม

๒.๓ การประสานหน่วยงานและภาคีภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อขับเคลื่อนโครงการ/กิจกรรมไปสู่การปฏิบัติรวมทั้งติดตามผล

๓) การสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกร องค์กรเกษตรกร ยุวเกษตรกร และเครือข่าย

กลยุทธ์

๓.๑ ส่งเสริมให้เกษตรกรมีองค์ความรู้ ด้านการจัดการฟาร์มสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติและแบ่งปันความรู้แก่เกษตรกรอื่น

๓.๒ ส่งเสริมให้กรรมการและพนักงานขององค์กรเกษตรกรและกลุ่มยุวเกษตรกรมีความรู้ในการจัดการองค์กรและการดำเนินธุรกิจ/กิจกรรมรวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๓.๓ ติดตามและร่วมการดำเนินงานตามนโยบายเกษตรกรรมของส่วนราชการและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

๔) สนับสนุนและส่งเสริมการพัฒนาสินค้าของเกษตรกรสู่เกษตรอุตสาหกรรม

กลยุทธ์

๔.๑ การจัดตั้งและสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร องค์กรเกษตรกรรายสินค้ารวมทั้งการสร้างเครือข่าย

๔.๒ การใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรม เพื่อพัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรสู่การแปรรูปขั้นต้นและ SME เกษตร

๔.๓ การพัฒนาเกษตรอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ โดยการใช้เทคโนโลยีหรือนวัตกรรมขั้นสูง

๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตถ์ และยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิชญ์โลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

- คำขวัญจังหวัดอุดรดิตถ์

“ เหล็กน้ำพี้ลือเลื่อง เมืองลางสาดหวาน บ้านพระยาพิชัยดาบหัก ถิ่นสักใหญ่ของโลก ”

- วิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์

วิสัยทัศน์ (Vision)

“เมืองแห่งคุณภาพชีวิต

ผลผลิตปลอดภัย

สืบสานวัฒนธรรมไทย

ก้าวไกลสัมพันธ์เพื่อนบ้านยั่งยืน”

เป้าประสงค์ (Objective) :

๑. ประชาชนและชุมชนมีความเข้มแข็ง มีคุณภาพมีชีวิตที่ดี และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง การปกครองอย่างมีคุณภาพ

๒. ผลผลิตด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP มีคุณภาพ ปลอดภัยและมีระบบการตลาดที่ดี

๓. เป็นดินแดนแห่งความสงบสุข มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม มีจริยธรรม และเป็นเมืองที่น่าอยู่

๔. มีการพัฒนาที่ยั่งยืน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีแหล่งน้ำอุดมสมบูรณ์และพลังงานที่เพียงพอ

๕. จุดผ่านแดนถาวรภูมู มีศักยภาพการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์อันดี ทั้งภายใน และระหว่างประเทศสูงขึ้น

พันธกิจ (Mission) :

๑. พัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ เด็ก มีความรู้ คู่คุณธรรม มีวินัย มีศิลปวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม และมีการสืบสานต่อไป มีความมั่นคงและยั่งยืนในการดำรงชีวิต

๒. ส่งเสริม พัฒนา ผลผลิตด้านการเกษตรกรรม อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้า OTOP ให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพปลอดภัย และมีระบบการตลาดที่ดี

๓. ส่งเสริมสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและความสมัครสมานสามัคคีของประชาชน

๔. พัฒนา อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ และพลังงาน

๕. ส่งเสริมพัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูมู และการค้าการลงทุนการท่องเที่ยวและความสัมพันธ์ที่ดีทั้งภายใน และระหว่างประเทศ

- ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอุดรดิตถ์ :

๑. เสริมสร้างบ้านเมืองให้น่าอยู่ ชุมชนและครอบครัวเข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี

กลยุทธ์ :-

๑.๑ พัฒนาและปรับปรุง โครงข่ายคมนาคมผังเมืองทุกระดับ ระบบสาธารณสุขโรค และสาธารณสุขการตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานให้ทั่วถึงและเชื่อมโยงกับจังหวัดและประเทศอื่น และรองรับการ พัฒนาระบบขนส่งทางรางของรัฐบาล

๑.๒ เพิ่มศักยภาพบุคลากรและระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สะอาด โปร่งใสตรวจสอบได้และ เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

๑.๓ พัฒนาศักยภาพการมนุษย์บนพื้นฐานความเสมอภาค และเท่าเทียมโดยการสร้างโอกาสยกระดับคุณภาพการศึกษา เพื่อผลสัมฤทธิ์ด้านคุณภาพและการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกสถาบันการศึกษา ตลอดจนเปิดโอกาสในการเรียนรู้ได้ตลอดชีวิตและเข้าถึงแหล่งข้อมูลสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางถูกต้องเป็นธรรมและรวดเร็ว

๑.๔ พัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทุกเพศทุกวัยส่งเสริมให้ประชากรวัยทำงานให้มีความทำ มีหลักประกันที่มั่นคงในชีวิต ส่งเสริมบริการสาธารณสุข สุขอนามัย สร้าง ภูมิคุ้มกันทางสังคม และส่งเสริมการกีฬา

๑.๕ เสริมสร้างสถาบันครอบครัวและชุมชนให้มีความมั่นคงเข้มแข็ง ปลอดภัย เสพติด มีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๑.๕ ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในการร่วมกันพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง การสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสมานฉันท์ และความมั่นคงภายในและชายแดน การบริหาร วิกฤติการณ์ด้านสาธารณสุข และภัยพิบัติต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. พัฒนากาเกษตรกรรมอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีการบริหารจัดการด้านการตลาดที่มีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ :-

๒.๑ ส่งเสริมพัฒนากระบวนการผลิต ภาคเกษตรกรรม อุตสาหกรรม การแปรรูปสินค้า เพื่อเพิ่มมูลค่า โดยมุ่งพัฒนาผลผลิตที่มีคุณภาพ มีประสิทธิภาพ และปลอดภัยต่อผู้บริโภค

๒.๒ ส่งเสริมพัฒนาการปลูกพืช ด้วยระบบโซนนิ่งภาคการเกษตรการพัฒนาไปสู่สัตว์และประมงที่สอดคล้องกับการตลาด โดยส่งเสริมการลดต้นทุนการผลิต เพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร

๒.๓ เสริมสร้างศักยภาพการบริหารจัดการให้กับภาคเกษตร สถาบันเกษตรกรและผู้ประกอบการ ตลอดจนการส่งเสริมกลุ่ม OTOP กลุ่มธุรกิจ ผู้ประกอบการ SMEs ให้มีความเข้มแข็ง

๒.๔ ส่งเสริมการศึกษาการวิจัย การสร้างนวัตกรรม และการบริหารจัดการตลาดสินค้าเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการแปรรูป และผลิตภัณฑ์ OTOP ให้มีคุณภาพและปลอดภัยตรงความต้องการของตลาดและเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยว

๓. พัฒนาทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการท่องเที่ยว

กลยุทธ์ :-

๓.๑ ทำนุบำรุง รักษา และสืบทอด ศิลปวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น โดยการเชื่อมโยงกับการพัฒนาทางสังคมการท่องเที่ยว และเศรษฐกิจให้เป็นเมือง ๓ วัฒนธรรมที่มีเสน่ห์ยิ่งขึ้น

๓.๒ ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นภูมิปัญญาไทยเพื่อใช้ในการผลิตสินค้าบริการ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการมีรายได้

๓.๓ ส่งเสริมเชื่อมโยงเส้นทางวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวกับเพื่อนบ้านทั้งภายในและต่างประเทศ

๓.๔ พัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน ทุกพื้นที่ โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ และศักยภาพสูง

๔.อนุรักษ์ ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและแหล่งน้ำ และส่งเสริมพัฒนาพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

กลยุทธ์ :-

๔.๑ การสร้างสมดุลการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ พร้อมกับการอนุรักษ์ พัฒนา ปันฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การป้องกันตลิ่งพังทลาย การพัฒนาแหล่งน้ำการบริหาร จัดการน้ำอย่างบูรณาการเป็นระบบและคุ้มค่าและสนับสนุนขยายผลโครงการตามแนวพระราชดำริ

๔.๒ กระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม และดำเนินการจัดกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ของประชาชนให้เพียงพอแก่การอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทาง ธรรมชาติวิถีชีวิตของชุมชนท้องถิ่น อย่างยั่งยืนและมีส่วนร่วม

๔.๓ ส่งเสริมพัฒนาการบริหารจัดการสภาพแวดล้อมของเมืองและท้องถิ่นภายใต้การมีส่วนร่วมของชุมชนอย่าง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อประโยชน์ในการดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่าง ยั่งยืน และสนับสนุนการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๔.๔ ส่งเสริม บำรุงรักษา และคุ้มครองคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตลอดจนควบคุมและกำจัด ภาวะมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพอนามัย สวัสดิการและคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชนท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

๔.๕ ส่งเสริม สนับสนุน การอนุรักษ์พลังงานและการบริหารจัดการด้านพลังงานให้มีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งในภาครัฐและเอกชนอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๕. เพิ่มศักยภาพ การค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน

กลยุทธ์ :-

๕.๑ พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรภูคู้ ในทุกด้านเพื่อให้เป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ ที่สำคัญของประเทศไทย เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๒ พัฒนาสัมพันธไมตรีและความร่วมมือกับจังหวัดทั้งภายในและระหว่างประเทศ และพัฒนาการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอันดีระหว่างกันอย่างยั่งยืน

๕.๓ พัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการ พัฒนาเส้นทางคมนาคมเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจชายแดน และระบบ Logistics ให้เอื้อประโยชน์ต่อการค้า การลงทุน การท่องเที่ยว เป็น การเพิ่มมูลค่าให้กับการค้าและรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

๕.๔ พัฒนาสินค้าและบริการ ให้มีคุณภาพมาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของผู้บริโภค คู่ค้า นักท่องเที่ยว และประชาชนทั่วไป

๕.๕ สนับสนุนให้มีการปรับปรุงพัฒนาการท่องเที่ยวทุกด้าน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

- ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑

(๕ จังหวัด ได้แก่ พิจิตร โลก อุดรดิตถ์ สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)

วิสัยทัศน์ : “ ศูนย์กลางการบริการสี่แยกอินโดจีน ”

พันธกิจ

๑. ยกระดับรายได้และกระจายรายได้ ควบคู่กับการสร้างสังคมที่มีคุณภาพอย่างยั่งยืน
๒. พัฒนากิจการการผลิตและบริการให้เข้มแข็งและมีเสถียรภาพบนพื้นฐานการพัฒนาผลิตภาพและการสร้างสรรค์
๓. สร้างความเชื่อมโยงด้านเศรษฐกิจและสังคมกับกลุ่มประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นยุทธศาสตร์ :

๑. พัฒนาระบบการผลิต การบริหารจัดการ การตลาดสินค้าเกษตรและสินค้าชุมชน
๒. พัฒนาโครงข่ายการค้า การลงทุน การบริการ เครือข่ายคมนาคมขนส่งสี่แยกอินโดจีนและอาเซียน
๓. พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม กีฬาและสุขภาพ
๔. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

เป้าประสงค์

๑. ผลผลิตการเกษตรมีคุณภาพ ปลอดภัยได้มาตรฐาน และมีมูลค่าเพิ่มที่ยั่งยืน ๒. เชื่อมโยงเส้นทางคมนาคมในกลุ่มจังหวัด ภูมิภาคและต่างประเทศ เพื่อใช้ศักยภาพแหล่งที่ตั้ง และความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจประเทศเพื่อนบ้าน
๓. พัฒนาการค้าการลงทุนและความร่วมมือชายแดนไทย - พม่า / ไทย - ลาว ๔. อนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม เชิงนิเวศ ประวัติศาสตร์ กีฬาและสุขภาพ ๕. บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน
๔. เส้นทางเชื่อมโยง E - W - E - C ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
๕. จำนวนเครือข่ายการค้าการลงทุนที่เชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศอินโดจีน และประเทศสมาชิกอาเซียน
๖. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น
๗. จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๘. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น
๙. จำนวนแหล่งท่องเที่ยวได้รับการอนุรักษ์ ป่าไม้
๑๐. จำนวนหมู่บ้านและชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๑. จำนวนหมู่บ้าน / ชุมชน ที่ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ
๑๒. จำนวนเครือข่ายหมู่บ้าน / ที่มีการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์

๑. พัฒนาและส่งเสริมกระบวนการผลิต การปรับปรุงคุณภาพ การแปรรูปและการบรรจุภัณฑ์โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม
๒. พัฒนาการคมนาคมและระบบ logistics
๓. พัฒนาและส่งเสริมการค้า การตลาด ทั้งภายในและต่างประเทศ
๔. ส่งเสริมการเตรียมความพร้อมรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)
๕. เสริมสร้างสมรรถนะผู้ประกอบการและการลงทุน
๖. ส่งเสริม พัฒนา และอนุรักษ์การท่องเที่ยว
๗. ส่งเสริมการตลาดเพื่อการท่องเที่ยว
๘. ส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อการท่องเที่ยวและบริการ
๙. พัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว
๑๐. ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นฐานการผลิต / การค้า / การบริการอย่างมีคุณภาพและคุ้มค่า
๑๑. ส่งเสริมการใช้องค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ
๑๒. พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและการพัฒนาเป็นเกษตร

อุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

ตามพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่ง คือ เพื่อสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบายและวางแผนการพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ โดยรัฐรักษาเสถียรภาพด้านราคาและความมั่นคงในอาชีพเกษตรกรเพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่องอย่างแท้จริง

ที่ผ่านมาในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๗ สภาเกษตรกรแห่งชาติได้ดำเนินการจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่จากระดับล่างสู่ระดับบนมีการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตั้งแต่ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด ตามลำดับจนเป็นแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับประเทศ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๘ สภาเกษตรกรแห่งชาติ กำหนดให้สภาเกษตรกรจังหวัด ต้องดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับจังหวัด ลงสู่พื้นที่อย่างน้อย ๑ อำเภอ ละ ๑ กิจกรรมตามความเร่งด่วนของปัญหาและศักยภาพของพื้นที่เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ลงสู่พื้นที่ให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริงและมีการบูรณาการร่วมกับระหว่างหน่วยงานหรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับสภาเกษตรกร จำเป็นต้องนำปัญหาความต้องการ ภายใต้แผนแม่บทฯ ของแต่ละพื้นที่มาปรึกษาหารือหรือปรับแนวทางในการปฏิบัติให้เข้าใจตรงกันในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๕๙ เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนชุมชนระดับตำบลร่วมมือกันแก้ไขปัญหาด้วยตนเองส่งเสริมการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมในการพัฒนาแก้ไขปัญหาาร่วมกันในรูปแบบของการจัดการตนเอง พัฒนาเกษตรกรให้เกษตรกรมีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกัน นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร และสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกร เชื่อมโยง และพัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาดได้ การบริโภคเพื่อการยังชีพระหว่างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรกับภาครัฐและภาคเอกชน โดยมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลักประกอบด้วยปัญหานี้สิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาราคาสินค้าเกษตร เรื่องสวัสดิการเกษตรกร สิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม พื้นที่ดำเนินการอำเภอละ ๑ ตำบลเพื่อให้การแก้ไขปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม

อย่างไรก็ตามสภาเกษตรกรแห่งชาติเห็นว่าการจะแก้ไขปัญหาการเกษตรของประเทศได้นั้นต้องมีการดำเนินงานในลักษณะของการรวมกลุ่ม และส่งเสริมพัฒนากลุ่มให้มีความเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม ในลักษณะของเกษตรอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตรซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงาน มีเป้าหมายที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน เพื่อใช้ในการวางแผนมีการสร้างผู้นำสร้างคนในชุมชนหรือกลุ่มองค์กร ให้มีความรู้ความเข้าใจมีความสามารถจัดทำแผนงาน กำหนดวิธีการ เป้าหมายการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อจะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญให้กับเศรษฐกิจฐานรากระดับตำบลอย่างยั่งยืน ซึ่งจะสอดคล้องและเป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลเป็นเกษตรอุตสาหกรรม

แนวคิด

๑) พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ ต้องการสนับสนุนสิทธิและการมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการกำหนดนโยบาย และวางแผนพัฒนาเกษตรกรรมอย่างเป็นระบบ เพิ่มศักยภาพและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรให้ดีขึ้นทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นไปเพื่อเกษตรกรอย่างแท้จริง

๒) การแก้ปัญหาทางการเกษตร ไม่มีใครรู้ปัญหาดีเท่ากับตัวเกษตรกรเอง ดังนั้นจึงต้องมุ่งสร้างความสามารถของเกษตรกร เพื่อให้มีความรู้บริหารจัดการด้วยตนเองในลักษณะของกลุ่มชุมชนพื้นที่ตำบล โดยการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหา

หลักการ

๑) เน้นอาชีพสินค้า(อาชีพ) เป็นตัวตั้งพื้นที่ตำบลเป็นศูนย์กลาง และเกษตรกรเป็นเจ้าของทำการพัฒนา หรือแก้ไขปัญหาให้เป็นไปตามความต้องการของเกษตรกรในตำบล มากกว่าตอบสนองตัวชี้วัดของหน่วยงานสนับสนุนภายนอก

๒) รวมพลังทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐภาคประชาสังคมพ่อค่านักธุรกิจภาคเอกชนและภาคีการพัฒนาอื่นๆ สนับสนุนการบริหารการพัฒนา

๓) เป็นแผนพัฒนารายสินค้า ไม่ใช่แผนรายพื้นที่ เหมือนที่สภาเกษตรกรจังหวัดทำในครั้งก่อน เช่น ตำบลนี้จะเลี้ยงวัว ก็ทำแผนเลี้ยงวัวทั้งตำบล สร้างเครือข่าย สร้างระบบทั้งหมดที่จะเกิดขึ้นในตำบล เน้นเฉพาะเรื่องที่จะก่อให้เกิดรายได้ ลดรายจ่าย แก้ปัญหาหนี้สินและอื่นๆ

แนวทางการพัฒนา

สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรธานี จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดังนี้

๑) ระดมความคิดเห็น ปัญหาและกำหนดแนวทางการส่งเสริม และการแก้ไขปัญหาที่ดินโดยส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิในที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมของเกษตรกร

๒) การส่งเสริม การพัฒนา และแก้ไขปัญหาแหล่งน้ำและระบบชลประทานเพื่อเกษตรกรรม

๓) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเกษตรกร และกำหนดสวัสดิการให้เกษตรกร

๔) พัฒนาความร่วมมือในด้านการผลิต การแปรรูป และการตลาด สนับสนุนการรวมกลุ่มสร้างเครือข่ายรายอาชีพ รายสินค้า เพื่อการลดรายจ่าย และสร้างมูลค่าเพิ่ม ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๕) การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกร และการเข้าถึงแหล่งทุน

วัตถุประสงค์

๑) เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงสามารถจัดทำแผนพัฒนาร่วมกันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างทางการเกษตร

๒) เพื่อจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้า ในพื้นที่ตำบลเป้าหมาย ซึ่งเป็นสินค้าเกษตรชนิดใหม่ในพื้นที่ หรือพัฒนาแก้ไขปัญหาสินค้าเกษตรเดิมและเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตทางเกษตรกรรม การแปรรูป การตลาด

๓) เพื่อปรับปรุงระบบการผลิต และการตลาดสินค้าเกษตรของเกษตรกรในตำบล โดยอาศัยแผนพัฒนาเกษตรกรรม การบริหารจัดการ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่มูลค่า(value chain) ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทางในรูปแบบเกษตรอุตสาหกรรม และ SMEs เกษตร เปลี่ยนแปลงจากเกษตรแบบดั้งเดิมเป็นเกษตรสมัยใหม่เน้นบริหารจัดการและเทคโนโลยี สร้างเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการ

ขั้นตอน/วิธีการดำเนินการ

๑) จัดประชุมคณะผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบลและผู้เกี่ยวข้อง เพื่อระดมความคิดเห็นและจัดทำแผนฯ เน้นการแก้ไขปัญหาใน ๕ ประเด็นหลักคือ ปัญหาหนี้สิน ปัญหาที่ดินทำกิน ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกรและการไม่ได้รับความเป็นธรรม และปัญหาราคาสินค้าเกษตร และ

ส่งเสริมการจัดตั้งองค์กรเกษตรกรรายสินค้าทั้งกลุ่มรายเดิมและรายใหม่เพื่อต่อยอดและพัฒนาสู่เกษตรอุตสาหกรรม
เชื่อมโยงธุรกิจระหว่างกัน จำนวน ๙ ครั้ง ต่ำบลดะ ๑ ครั้ง

๒) จัดเวทีประชาคม เพื่อเชื่อมโยงการสมาชิกองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเพื่อประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนแผนฯ จำนวน ๑ ครั้ง

๓) จัดทำรูปแบบแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล เสนอต่อสภาเกษตรกรจังหวัดให้ความเห็นชอบ

แนวทางการดำเนินการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลัก

๑) จัดทำบันทึกข้อตกลง (MOU) ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงอุตสาหกรรม สถาบันการศึกษา และภาคเอกชน เช่น ธกส. บริษัท ห้างสรรพสินค้าต่าง ๆ

๒) แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีแต่งตั้งคณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นฝ่ายเลขานุการฯ

๓) ประสานนำเสนอโครงการ ให้กลุ่มองค์กรได้รับการสนับสนุนงบประมาณฯ จากทุกภาคส่วน

๔) ประสานหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบต่างๆ

๕) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์งาน/โครงการ

๖) ติดตามงาน/ประเมินผลและสรุปงานโครงการ

ลำดับที่	กิจกรรม	วิธีการ	เป้าหมาย/ ผู้เกี่ยวข้อง	ผู้รับผิดชอบ
๑	ศึกษา เปรียบความ พร้อมบุคลากร และ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	- ประชุมชี้แจงโครงการ (เป้าหมาย วัตถุประสงค์ วิธีการ ขั้นตอน) - ข้อมูลพื้นที่จังหวัดอุดรดิตถ์ - แต่งตั้งคณะทำงานฯ	คณะทำงานด้านต่างๆ พนักงานสำนักงานสภา เกษตรกรจังหวัด อุดรดิตถ์	คณะทำงานด้านต่างๆ สภาเกษตรกรจังหวัด อุดรดิตถ์
๒	ประชาสัมพันธ์ โครงการชี้แจง โครงการ (ก่อน ระหว่าง และ หลัง)	-ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจ โครงการ (ก่อน) - จัดกิจกรรมเปิดตัวโครงการ (Click off) (ระหว่าง)	เกษตรกร อปท. ผู้นำชุมชน ผู้นำกลุ่ม อาชีพ,หน่วยงานใน พื้นที่ที่เกี่ยวข้อง	- สมาชิกสภาเกษตรฯ - คณะทำงานฯ - อปท. ,อบจ. - อบต. - ทสจ.
๓	คัดเลือกบุคคล เป้าหมายและพื้นที่ ร่วมโครงการ	สมัครเข้าร่วมโครงการ -ประกาศรับสมัครตามเกณฑ์ การคัดเลือก -รับสมัครพิจารณาคัดเลือกพื้นที่ -แจ้งบุคคลเป้าหมายเข้าร่วม	อนุกรรมการฯ คณะทำงานฯ อปท. พื้นที่สนใจ เข้าร่วมโครงการ	- คณะอนุกรรมการฯ - คณะทำงานฯ
๔	จัดทำข้อมูลพื้นฐาน พื้นที่เป้าหมาย	-กำหนดขอบเขตและประสาน ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง -รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ -กำหนดขนาดพื้นที่และเกษตรกร	-คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร -อนุกรรมการฯ -อปท. -เกษตรกร	- คณะทำงานฯ - สนง.สภาเกษตรกร - อนุกรรมการฯ - อปท.

๓.๔ สรุปโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ ประเด็น ของตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๑.	สภาพปัญหาด้านสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม - เกษตรกรมีรายได้ไม่พอเพียงกับดำรงชีวิต ๑.๑ โครงการอบรมความรู้ด้านอาชีพเสริมของชุมชนจัดการตนเอง	๑) เพื่อให้เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรนำความรู้ด้านอาชีพเสริมของชุมชนได้บริหารจัดการตนเอง	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/ยุวเกษตรกร ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) ส่งเอกสารขอรับการสนับสนุนงบประมาณ ๓) ประสานวิทยากรให้ความรู้ตามความต้องการของกลุ่มฯ ๔) กำหนดวัน/เวลา/สถานที่ในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ ๕) จัดประชุม/แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันและสาธิตการประกอบอาชีพให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ๖) ประเมิน/ติดตามผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - กศน.พื้นที่ของกลุ่มฯ - อบต.ฝายหลวง - ก.อบจ. งบกลุ่มจังหวัด

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๒.	สภาพปัญหาหนี้สินของเกษตรกร - สถาบันการเงินกำหนดอัตราดอกเบี้ยสูง เช่น ธ.ก.ส./สหกรณ์/กองทุนฯ และธนาคารต่างๆ ของรัฐ - ผลผลิตทางการเกษตรมีราคาตกต่ำ ค่าครองชีพสูง ทำให้มีรายได้น้อย แต่รายจ่ายเพิ่มขึ้น - นโยบายภาครัฐ ช่วยเหลือเกษตรกรไม่ต่อเนื่อง ๒.๑ โครงการสินเชื่อปลอดดอกเบี้ย ๒.๒ โครงการปรับปรุงโครงสร้างหนี้แก่เกษตรกร/กลุ่มองค์กรเกษตรกร ๒.๓ โครงการพักชำระหนี้แก่เกษตรกร	๑) เพื่อให้เกษตรกรได้เข้าถึงแหล่งเงินทุน ๒) เพื่อให้เกษตรกรมีทุนหมุนเวียนที่ปลอดดอกเบี้ย ๓) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อน	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร/พื้นที่ตำบลฝ่ายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารนำเสนอโครงการเพื่อขอรับการช่วยเหลือ ๓) ติดตามประเมินผล	- สนง.สหกรณ์จังหวัด - สนง.เกษตรและสหกรณ์จังหวัด - ธกส.จังหวัด /สาขา - กองทุนฟื้นฟูฯ - ก.อบจ. งบกลุ่มจังหวัด - SME Bank

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ลำน้ำบริเวณสถานีสูบน้ำตื้นเขิน - แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน ตะกอนดิน - ไม่มีสระน้ำกักเก็บน้ำทำการเกษตร - สระน้ำในไร่นาเดิมตื้นเขิน - คลองส่งน้ำชำรุด ๓.๑ โครงการขุดลอกแหล่งน้ำธรรมชาติ/คลอง ๓.๒ โครงการขุดลอกหน้าฝาย/อ่างเก็บน้ำ	๑. เพื่อให้น้ำไหลได้สะดวกขึ้น ๒. เพื่อให้มีน้ำทำการเกษตรและมีประสิทธิภาพ ๑. เพื่อให้เกษตรกรมีสระน้ำกักเก็บน้ำในไร่นาทำการเกษตร	๑) หมู่ที่ ๑๐ (สระวัดม่อนน้อย ระยะ ๒๐ เมตร กว้าง ๑๒ เมตร ๒) หมู่ที่ ๑๓ - คลองนาหวาย รวม ๒ แห่ง ๑) หมู่ที่ ๑๒ - ฝายหน้าวัดดอนสัก - อ่างเก็บน้ำชำตันม่วง รวม ๒ แห่ง	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.ฝายหลวง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๓.	สภาพปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร - ลำน้ำบริเวณสถานีสูบน้ำตื้นเขิน - แหล่งน้ำธรรมชาติตื้นเขิน ตะกอนดิน - ไม่มีสระน้ำกักเก็บน้ำทำการเกษตร - สระน้ำในไร่นาเดิมตื้นเขิน - คลองส่งน้ำชำรุด ๓.๓ โครงการก่อสร้างฝายกั้นน้ำ	๑. เพื่อให้มีน้ำทำการเกษตรและมีประสิทธิภาพ	๑) หมู่ที่ ๕ (หลังสหกรณ์การเกษตรเมืองลับแล)	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	- โครงการชลประทานฯ - สนง.ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด - สถานีพัฒนาที่ดิน - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - อบต.ฝายหลวง
	๓.๔ โครงการขุดบ่อน้ำบาดาล	๑. เพื่อให้มีน้ำทำการเกษตรและมีประสิทธิภาพ	๑) ทุกหมู่บ้านละ ๒ บ่อ ตำบลฝายหลวง รวม ๒๖ แห่ง	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒) จัดทำเอกสารโครงการฯ เพื่อขอรับการสนับสนุน และบรรจุเข้าแผนพัฒนา ๔ ปีของส่วนท้องถิ่น ๓) ติดตามประเมินผล	

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๔.	สภาพปัญหาที่ดินทำกิน : เอกสารกรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน - มีข้อพิพาท เขต สปก. นส.๓ ม.๑๐ ๒๐ ราย - ไม่มีที่ดินทำกิน ม.๑๐ ๓๐ ราย ๔.๑ การติดตามการให้สิทธิในที่ดินทำกิน	๑. เพื่อให้เกษตรกรได้รับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานด้านสิทธิที่ดินทำกิน และการใช้ประโยชน์ในที่ดิน	- เกษตรกรในพื้นที่หมู่ที่ ๑๐ ตำบลฝายหลวง อำเภอลี้แล จังหวัด อุดรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความช่วยเหลือ ๒) ส่งเรื่องนำเสนอขอรับ การสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓) แจ้งผลความคืบหน้าการดำเนินงานแก่เกษตรกรทราบ ๔) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.ทรัพยากรธรรมชาติฯ - สนง.ที่ดินอำเภอ - สนง.ป่าไม้จังหวัด - สนง.ปฏิรูปที่ดินจังหวัด - อบต.ฝายหลวง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๕.	สภาพปัญหาราคาสินค้าเกษตร ชนิดพืช : ข้าว/หอมแบ่ง - ราคาตกต่ำ เกษตรกร จำหน่ายข้าวได้ราคาถูกราคาไม่เป็น ธรรม - ผู้ประกอบการรวบรวมสินค้าเป็น เครือข่ายกันรวมตัวกันกดราคารับซื้อทำ ให้เกษตรกรเกิดความเสียเปรียบ ๕.๑ โครงการอบรมให้ความรู้การเพิ่มผลผลิต การลดต้นทุนการผลิต การใช้ปุ๋ยพืชสด สารชีวภัณฑ์ และการแปรรูปผลิตภัณฑ์	๑.เพื่อให้เกษตรกรและกลุ่มองค์กร เกษตรกรที่ผลิตได้รับความรู้ นำมาปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และ สามารถขยายผลสู่เกษตรกรใน พื้นที่ใกล้เคียงได้ ๒. เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น	- เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/ องค์กรเกษตรกรในพื้นที่ ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑)ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความ ช่วยเหลือ ๒)ส่งเอกสารนำเสนอโครงการฯขอรับ การสนับสนุนฯจากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องด้านความรู้/งบประมาณ ในการอบรมฯและนำเข้าบรรจุใน แผนพัฒนาตำบล ๔ ปี ของอบต. ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - สนง.เกษตรจังหวัด - สนง.พัฒนาชุมชนจังหวัด - สนง.กศน. - อบจ.อต - กอบจ. (งบกลุ่มจังหวัดฯ) - ธกส. - อบต.ฝายหลวง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนาระดับกลุ่มองค์กรเกษตรกรเป็นเกษตรอุตสาหกรรม กลุ่มแปรรูป : ไม้กวาดดอกตองกง ๖.๑ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำ ๖.๒ โครงการอบรมการพัฒนาการผลิตและออกแบบผลิตภัณฑ์ ๖.๓ โครงการอบรมการพัฒนาบุคลากร ๖.๔ โครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม	๑. เพื่อสนับสนุนเงินทุนในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม ๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาการผลิต การออกแบบผลิตภัณฑ์ สามารถนำความรู้ไปใช้ได้ ๑. เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารจัดการกลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ๑. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวัฒนธรรม	- วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองลับแล ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองลับแล ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองลับแล ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ - วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้นบ้านเมืองลับแล ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) จัดประชุมคณะกรรมการกลุ่มฯ การบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล ๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนดำเนินการ การขอใช้พื้นที่สาธารณประโยชน์ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - อำเภอลับแล - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.พัฒนาชุมชน - กศน. - อบจ.อต - ธกส. - อบต.ฝายหลวง - SME Bank - ม.ราชภัฏอุตรดิตถ์ - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

ที่	แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	วิธีการ	หน่วยสนับสนุน
๖.	สภาพการพัฒนายกระดับกลุ่มองค์กรเกษตรกร เป็นเกษตรกรอุตสาหกรรม กลุ่มแปรรูป : ไม้กวาดดอกตองกง ๖.๑ โครงการส่งเสริมด้านการตลาด	๑.เพื่อส่งเสริมและพัฒนาด้านการตลาด สินค้าเกษตร	- วิสาหกิจชุมชนหัตถกรรมพื้น บ้านเมืองลับแล ตำบลฝายหลวง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การ สนับสนุนดำเนินการ ๒) หน่วยงานสนับสนุนงบประมาณ ดำเนินการ ๓) ติดตาม/ประเมินผล	- สนง.สภาเกษตรกรจังหวัด - อำเภอลับแล - สนง.เกษตรจังหวัด/อำเภอ - สนง.พัฒนาชุมชน - กศน. - อบจ.อต - ชกส. - อบต.ฝายหลวง - SME Bank - ม.ราชภัฏอุตรดิตถ์ - หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฝายหลวง
อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์
(พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๔)

โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบล
และการพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑

จัดทำโดย..
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์

คำนำ

สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การจัดทำแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรมจากล่างสู่บน โดยให้สภาเกษตรกรจังหวัดดำเนินการจัดประชุมเครือข่ายสภาฯ ระดมความเห็นเกษตรกรและผู้แทนหน่วยงาน/องค์กร เกษตรกรในระดับตำบล เพื่อได้ข้อมูลปัญหาความต้องการ และข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาการด้านการเกษตร รวมทั้งโครงการระดับตำบลเป็นแผนงานพัฒนาในระดับอำเภอ จนถึงระดับจังหวัดตามลำดับ

ดังนั้น ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ จึงได้รวบรวมโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมระดับตำบล กับโครงการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรรายสินค้าเกษตรเข้าไว้ด้วยกัน เป็นกิจกรรมภายใต้โครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรมและมุ่งเน้นดำเนินการ ๕ เรื่องหลัก คือ ปัญหาสวัสดิการ สิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม ปัญหาหนี้สินของเกษตรกร ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร ปัญหาที่ดินทำกิน และปัญหาราคาสินค้าเกษตร เพื่อรับฟังความเห็นสรุปประเด็นปัญหาให้การช่วยเหลือ ส่งต่อหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องพิจารณาต่อไป และมีกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาต่อยอดกลุ่มองค์กรฯเดิม และจัดตั้งกลุ่มฯใหม่ โดยเริ่มจากกลุ่มขนาดเล็กระดับหมู่บ้านตำบลส่งเสริมให้มีการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเบื้องต้นเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และพัฒนาส่งเสริมในรูปแบบจัดการตนเองของเกษตรกรสู่ระดับอุตสาหกรรมหรือSMEs เกษตร ซึ่งการที่จะพัฒนาสู่ความเข้มแข็งได้นั้น จำเป็นต้องสนับสนุนให้กลุ่มหรือชุมชนมีแผนปฏิบัติงานมีเป้าหมายในการประกอบอาชีพที่ชัดเจน มีข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน สภาเกษตรกรแห่งชาติ ได้กำหนดเป้าหมายให้สภาเกษตรกรจังหวัด ดำเนินการในพื้นที่ทุกอำเภอๆ ละ ๑ ตำบล เพื่อตอบสนองความต้องการของเกษตรกรและให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ จังหวัดอุดรดิตถ์ มีพื้นที่ดำเนิน ๙ อำเภอ พื้นที่เขตอำเภอลับแล ได้คัดเลือกตำบลฝายหลวง เป็นพื้นที่ดำเนินการฯ

ท้ายนี้ ขอขอบคุณในความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์คณะผู้ปฏิบัติงาน สภาเกษตรกรระดับตำบลของตำบลนี้ ตลอดจนพนักงานเจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ผู้แทนองค์กรต่างๆส่วนราชการอื่นที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนร่วมทุกท่านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและให้ความร่วมมือด้วยดี จนทำให้การจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฯของสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
สำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
พฤษภาคม ๒๕๖๑

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บททั่วไป	๑ - ๒๒
๑.๑ เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓	๒
๑.๒ กรอบแนวคิดและทิศทางของแผนแม่บทเพื่อพัฒนาเกษตรกรรม	๒
๑.๓ บริบทชุมชน	๗
- แผนที่แสดงอาณาเขตตำบล	
- ประวัติความเป็นมาของชุมชน	
- สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานของตำบลฝ่ายหลวง อำเภอลี้แล จังหวัดอุดรดิตร	
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สภาพปัญหา	๒๓ - ๓๐
๒.๑ สรุปความสัมพันธ์ของแผนฯ แต่ละระดับ	๒๔
๒.๒ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT Analysis)	๒๕
๒.๓ ผลการวิเคราะห์ศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติฯ	๒๖
๒.๔ สรุปประเด็นปัญหา/ความต้องการ/แนวทางการพัฒนาระดับตำบล	๒๙
บทที่ ๓ การขับเคลื่อนแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลฝ่ายหลวง (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) สู่การปฏิบัติ	๓๑ - ๔๗
๓.๑ ยุทธศาสตร์สภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๖๐ - ๒๕๖๔	๓๒
๓.๒ ยุทธศาสตร์จังหวัดอุดรดิตรและยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนล่าง ๑ (๕ จังหวัด ได้แก่ พิชณุโลก อุดรดิตร สุโขทัย ตาก และเพชรบูรณ์)	๓๓
๓.๓ การดำเนินโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและ การพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑	๓๗
๓.๔ สรุปโครงการนำเสนอหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหา ๕ เรื่องหลักของ <u>ตำบลฝ่ายหลวง อำเภอลี้แล จังหวัดอุดรดิตร</u>	๔๐

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

สรุปผลการสำรวจตามแบบสอบถามของสำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ

คณะผู้จัดทำ

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรม

ประชุมรับฟังความคิดเห็นของเครือข่ายสภาเกษตรกรระดับอำเภอ/ตำบล : ตำบลฝายหลวง
เมื่อวันพุธที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุม อบต.ฝายหลวง อ.ลับแล

**สรุปผลการสำรวจตามแบบสอบถาม
สำนักงานสภาเกษตรกรแห่งชาติ**

ตำบล	อำเภอ	ปัญหาหนี้สิน	ปัญหาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	ปัญหาที่ดินทำกิน	ปัญหาสวัสดิการสิทธิเกษตรกร และการไม่ได้รับความเป็นธรรม
ฝายหลวง	ลับแล	จำนวน ๒ ราย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		<u>หนี้สินในระบบ</u>			
		จำนวน ๒ ราย ๖๘,๐๐๐ บาท			
		*สัญญากู้เงินสิ้นสุด ไม่สามารถชำระหนี้ได้			
		<u>เป็นผู้พิการมือเท้าอ่อนแรง</u> <u>และผู้พิการติดเตียง</u>			-

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรสาขาอำเภอลับแล จ.อุตรดิตถ์
๒. หน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๓. ผู้ปฏิบัติงานสภาเกษตรกรระดับตำบล ระดับหมู่บ้าน อปท.กลุ่มองค์กรเกษตรกร กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำชุมชน
๔. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

ผู้ร่วมจัดทำโครงการจัดทำแผนพัฒนาเกษตรกรรมตำบลและการพัฒนาเป็นเกษตรอุตสาหกรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑

สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์

๑. นายบัญชา อรุณเขต	ประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์
๒. นายชัยพล เมฆไหว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ คนที่ ๑
๓. นายไพบูลย์ นาแก้ว	รองประธานสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ คนที่ ๒
๔. นายพนม รุ่งทอง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุตรดิตถ์)
๕. นางมารศรี สิงห์เสวก	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอเมืองอุตรดิตถ์)
๖. นายสุชาติ ปินจันทร์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอลับแล)
๗. นายยวง อยู่มา	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๘. นายม่วง สดนามอญ	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๙. นายเลิศ คงแก้ว	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอพิชัย)
๑๐. นายสมัง พองดา (เสียชีวิต)	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอน้ำปาด)
๑๑. นางชุดิมา สุวรรณนวล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอบ้านโคก)
๑๒. นายวิเชียร วัฒนพันธุ์	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอตรอน)
๑๓. นายอำนาจ จันทะมูล	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๔. นายลำพัง วงษ์ชัย	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอท่าปลา)
๑๕. นายณรงค์ ไชยมิ่ง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอปากทำ)
๑๖. นายพงศ์นิมิตร แก้วแดง	สมาชิกสภาเกษตรกรจังหวัดอุตรดิตถ์ (อำเภอทองแสนขัน)
๑๗. นายณัฐพล โสภณปิยวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๘. นายอิทธิรัตน์ บุญคง	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านพืช
๑๙. นายสมัย เอี่ยมท่า	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสัตว์
๒๐. นายประดิษฐ์ ดิษฐรัตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประมง
๒๑. นายพิน ไขวันดี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเกษตรกรรมอื่นๆ

พนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์ : รวบรวมและจัดทำรูปเล่ม

๑. นายมนตรี ฉัตรทอง	หัวหน้าสำนักงานสภาเกษตรกรจังหวัดอุดรดิตถ์
๒. นายอาวุธ พานิชย์	หัวหน้าส่วนยุทธศาสตร์การเกษตร
๓. นายธนากร นิ่มหมื่น	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๔. นางสาวจรรพวรรณ บุญเดช	นักวิชาการเกษตรปฏิบัติการ
๕. นางสาวศิริรัตน์ รื่นกัณฑ์	นักจัดการงานทั่วไปปฏิบัติการ
๖. นางสาวภาวดี แก้วพลบูรณ์	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน